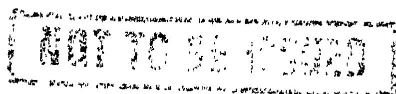
శ్రీ దశావతారాష్టోత్తర

శతనామావళిః

సవ్యాఖ్యా

పండిత శ్రీ బెల్లంకొండ రామరాయకవీన్ద్ర విరచితా

ఒంగోలు పురజనుల ద్రవ్యసాహాయ్యమున
ముద్రింపబడియె.

గ్రంథసంపాదకుడు

[illegible] వేంకట సుబ్రహ్మణ్య శాస్త్రి

నరసరావుపేట.

1953 1—4—0

పీఠిక

భక్తాగ్రేసరులగు శ్రీబెల్లంకొండ రామరాయకవీంద్రుల యీయష్టోత్తరశతగ్రంథమొక విశిష్టసంప్రదాయమును స్థాపించుచున్నది. కవితాశక్తిగల మానవుడు దేవతారాధనము నొక విలక్షణపద్ధతిని నెరవేర్చి యీశ్వరానుగ్రహ పాత్రుడు కాగలడని వీరియాశయము. ప్రాకృతజీవునివలె భౌతికములగు పూజాద్రవ్యములంగాక కవీశ్వరుడు మనఃప్రభవములగు భావకుసుమములతో వివిధరూపధారియగు విరాట్పురుషు నారాధించి తనకవితకుఁ బవిత్రతను సంపాదింపవలెనని యీరచనలమూలమున గ్రంథకర్త సూచించెను. దశావతారములకు జెందిన యీయష్టోత్తరశతములను మత్స్యాద్యవతారక్రమమున వ్రాయలేదు. అదేపనిగవ్రాసిననొకటిరెండుదినములలో వ్రాసియుందురు. అటులగాక విశ్వావసు చైత్రమునుండి పరాభవాశ్వయుజమువఱకు 19 మాసములలో నప్పుడప్పుడు రచించిరి. దీనింబట్టి నిరంతర దైవచింతనాయత్తాంతరంగుడగు నిమ్మహాపురుషుని భావతరంగ మేయవతారముపై నెపుడు ప్రసరించెనో అపుడాయా స్తోత్ర కుసుమముల నాయాదేవత నారాధించెనని తోచుచున్నది.

ఈయష్టోత్తరములలోఁదొలుత వ్రాయబడినది శ్రీరామాష్టోత్తరశతము. ఇది విశ్వావసువత్సర శ్రీరామనవమినాడు రచింపబడి శ్రీరామునకు సమర్పింపబడినది. శ్రీరాముని జన్మదినోత్సవ సందర్భమున జగత్పావనుడగు నమ్మహాత్ముని పాదారవిందములను బహుభషతపస్సమార్జితమై మనోగుప్తమగు కవితా ధనమును వెచ్చించి నిర్మించిన రసవర్ణాదికసువర్ణకుసుమములచేఁబూజించి కవి యాత్మనివేదన మొనర్చెను. ఇట్టిపూజావైభవము సుకవిమూలమున గాక కోటీశ్వరునివలననైన శ్రీరామునకు లభించునా? పిమ్మట శ్రావణబ 8 నాడు కృష్ణాష్టమికిముందుగ కృవర్ణాదికమైన కృష్ణాష్టోత్తరము రచించి శ్రీకృష్ణునారాధించెను. అనంతరము పరాభవవైశాఖశు 3 అనగా పరశురామజయంతినాడు పవర్ణాదికముగ పరశురామాష్టోత్తరమును, వైశాఖబ 10 నాడు కకారాదికూర్మాష్టోత్తరమును వ్రాసి ఆయా దేవతలభజించిరి. పిమ్మట శ్రావణశుద్ధైకాదశి మొదలు

వాగనుదినములలో నరసింహ, వరాహ, మత్స్య, వామన, బుద్ధాష్టోత్తరముల దత్తద్వాదశాదికముగ రచించి కొఱవడిన కల్క్యష్టోత్తరమును ఆశ్వయుజబహుళ రచించి దశావతారస్తోత్రముల బూరించిరి.

ఈనామావళులమూలమున నాయాయవతారజయన్త్యులయం దాయా దేవతల నారాధించుటకు చక్కనిసాధనము లభించినదైనది. ఇమ్మహాశయుని నావశ్యముగగొని కవీశ్వరులు భగవదారాధనాకౌశలము నలవఱచుకొని దేశమునందాస్తికతను పెంపొందింతురని యాశించుచున్నాను. ఏతన్ముద్రణ ద్రవ్యదాతలు ఒంగోలుపౌరులు మిక్కిలి ప్రశంసార్హులు.

ధర్మపురి శేషగిరిశర్మ

సంపాదకుని విజ్ఞప్తి

సుమారు మూడులక్షలరూప్యములతో నెఱవేరదగిన యీముద్రణోద్యమమును వదాన్యులసహకారమున పిపీలికాగతిని గొంతవఱకు సాగించితిని. ఇంకను గావలసినది విస్తారముగనున్నది. ముద్రింపబడిన గ్రంథములను ద్రవ్యదాతల కరకమలముల నలంకరింప జేయుచుంటిని. విపులగ్రంథములలో "శ్రీశఙ్కరాశాఙ్కరభాష్యవిమర్శ" యనుగ్రంథము నాగరిలిపిలో ముద్రింపబడినది. గీతాభాష్యమిప్పటికి 5 అధ్యాయములైనవి. ఏతన్ముద్రణము పూర్తియైనపిమ్మట నఖిలభారత పండితమహాసమ్మేళనమునకు గ్రంథము [illegible] యున్నాను. మహారాజసాధ్యమైన యీ [illegible] నుపక్రమించిన నేనెంతచిక్కుపడుచుంటినో అది యాత్మకు వేద్యము. [illegible] భాసమునొందిన శ్రీరామరాయకవీన్ద్రుని యదృష్టస్వప్న నిత్యకృపయే నాకాధారము. నాసేకరించిన ద్రవ్యవివరణ మిదివఱకొకసారి ముద్రించితిని. [illegible] విషయమిందు ప్రకటింపబడినది. వాగ్దానములొసగినవారిలో కొందఱు కొంతయిచ్చినవారు [illegible] బొత్తుగ నీయనివారు నున్నారు. [illegible] కాలహరణము ప్రతిబంధకముగనున్నది. [illegible] జెల్లించుటయో, లేక [illegible] జేసి యీ [illegible] సమగ్రింప [illegible]న్నాను.

ఇట్లు
సుజనవిధేయుడు
కవితా వేంకట సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రి

[illegible]పేట
20—6—55

శ్రీ హయగ్రీవాయ నమః.

మకారాది
శ్రీ మత్స్యాష్టోత్తర శతనామస్తోత్ర వ్యాఖ్యా

మత్స్యో మహాలయామ్భోధిసఞ్చారీ మనుపాలకః
మహీనౌకాపృష్ఠదేశో మహాసురవినాశనః

మనుస్సత్యవ్రతః. యద్యపి సత్యవ్రతో భవిష్యజ్జన్మని మనుః తథాపి ఓదనం పచతీతివ ద్భావినీం వృత్తిమాశ్రిత్య తస్య మనువ్యవహార ఉపపన్నః. నౌకేవ నౌకా మహ్యేవ నౌకా పృష్ఠదేశే యస్య సః. మహాంశ్చాసావసురస్సోమకనామా రాక్షసః.

మహామ్నాయగణాహర్తా మహనీయగుణాద్భుతః
మరాళవాహవ్యసనచ్ఛేత్తా మథితసాగరః. 2

మహనీయైః పూజ్యైర్గుణైరద్భుతః. మహ పూజాయామ్. మరాళవాహస్య బ్రహ్మణః వ్యసనస్య వేదాపహరణజాతస్య దుఃఖస్య ఛేత్తా మథితస్స్వపరిభ్రమణాత్ క్షుభితస్సాగరః ప్రళయాబ్ధిర్యేన సః.

మహాసత్త్వో మహాయాదోగణభుఙ్మధురాకృతిః
మదోల్లుంఠనసంక్షుబ్ధసిన్ధుభఙ్గహతోర్ధ్వఖః. 3

మహత్ సత్త్వం బలం యస్య సః. మహతాం యాదసాం జలజన్తూనాం గణం భుఙ్క్తే ఇతి భుక్. మదేనైవ న తు మహతా ఉల్లుంఠనేన సంక్షుబ్ధస్య సిన్ధోర్భఙ్గైః కల్లోలైః హతమూర్ధ్వఖమ్పరిస్థమహాకాశో యస్య స తథోక్తః.

మహాశయో మహాధీరో మహౌషధిసముద్ధరః
మహాయశా మహానన్దో మహాతేజా మహావపుః. 4

సర్వా ఓషధీర్మహ్యాం నావి నిక్షిప్య రక్షితవానితి మహౌషధిసముద్ధర ఇత్యుక్తమ్. మహత్ పరిమాణం వపుర్యస్య స మహావపుః.

మహీపఙ్కపృషత్పృష్ఠో మహాకల్పార్ణవహ్రదః
మిత్రశుభ్రాంశువలయనేత్రో ముఖమహానభాః, 5

అస్య పృష్ఠే మహీ పంకబిందువత్ ప్రళయార్ణవోఽస్య హ్రదవత్. అస్య నేత్రయో స్సూర్యేన్దుమణలే స్తః. అస్య వక్త్రే మహాకాశో వర్తతే. అతో మహావపురయమ్.

మహాలక్ష్మీనేత్రరూపగర్వసర్వఙ్కషాకృతిః
మహాసారో మహాభూతపాలకో మృత్యుమారకః. 6

మహాలక్ష్మ్యాః నేత్రయోర్యో రూపగర్వః సౌందర్యగర్వః తస్య సర్వంకషా సర్వాపహారిణీ ఆకృతిర్యస్య సః. లక్ష్మ్యా మీనాక్షీత్వాదితి భావః. అస్మిన్ ప్రళయే భౌతికాని సంహృత్య భూతాని పఞ్చావశేషితానీతి మహాభూతపాలక ఇత్యుక్తమ్.

మహాజవో మహాపుచ్ఛచ్ఛిన్నమీనాదిరాశికః
మహాతలతలో మర్త్యలోకగర్భో మహత్పతిః. 7

శింశుమారచక్రే యే మీనాదిరాశయస్తే సర్వే అనేన పుచ్ఛేన ఛేదితాః. ఏతస్యాధోభాగో మహాతలే పాతాళే వర్తతే. గర్భస్తు మర్త్యలోకే. ప్రళయారంభే లోకానాం సత్త్వాదియముక్తిః. యద్వా లోకేషు హృతేష్వపి లోకస్థానానాంసత్త్వాన్మహాతలస్థానే మత్స్యస్య తలమస్తి. మర్త్యలోకస్థానే గర్భోఽస్తీతి బోధ్యమ్.

మరుత్పతిస్థానస్పృష్టో మహాదేవసభాజితః
మహేన్ద్రాద్యఖిలప్రాణిమారణో మృదితాఖిలః. 8

అస్య పృష్ఠ స్స్వర్గే సత్యే వా ఈశ్వరస్యాపి ప్రళయకర్తృత్వాత్తే నైవాయం సభాజితః. అఖిలం చతుర్దశ భువనాత్మకం జగత్ మృదితం పీడితమ్.

మనోమయో మానసీయో మనస్వీ మానవర్ధనః
మనీషిమానసాంభోధి శాయీ మనువిభీషణః. 9

"మనోమయో యం భారూప" ఇతి శ్రుతేః. మానవర్ధనో భక్తానామితి భావః. మనుం సత్యవ్రతం విశేషేణ భీషయతి వైరాగ్యార్థమితి మనువిభీషణః.

మృదుమకరోభ మృగాజాభో మృగ్యపాదో మహోదరః
మహాకర్తరికాపుచ్ఛో మనోదుర్గమవైభవః 10

పాదా బహిరోన్నపలభ్యన్తే ప్రాయశో మత్స్యానామ్. మహతీ దీర్ఘా కర్తర్యేవ కర్తరికా సైవ పుచ్ఛో యస్య వైభవం మనసాపి గన్తుం న శక్యం జీవానాం స మనోదుర్గమవైభవః.

మనీషీ మధ్యరహితో మృషాజన్మా మృతవ్యయః
మోఘేతరోరుసంకల్పో మోక్షదాయీ మహాగురుః. 11

మనీషీ విద్వాన్ సర్వజ్ఞః. అస్య జన్మ మిథ్యైవేతి అనాదిరయమ్. అనేన వ్యయ ఏవ నాశిత ఇతివ్యయోయమ్. గురూణామపి గురుర్మహాగురుః. అయమేవ సర్వేషాం గురుర్నాస్య కశ్చిద్గురుః.

మోహసంగసముజ్జృంభత్సచ్చిదానన్దవిగ్రహః
మోహకో మోహసంహర్తా మోహదూరో మహోదయః.

మోహస్య అజ్ఞానస్యాసఙ్గేన హేతునా సముజ్జృంభన్తస్సచ్చిదానన్దా ఏవ విగ్రహో యస్య సః. కుతోస్య మోహసంగోఽత ఆహ మోహదూరః.

ఏవమప్యయం సర్వేషాం మోహకః. ఆశ్రితానాం మోహనాశకశ్చ, మహానుదయోఽభివృద్ధిర్యస్య సః.

మోహితోత్తారితమను ర్మోచితాశ్రితకశ్మలః
మహర్షి నికరస్తుత్యో మనుజ్ఞానోపదేశకః. 13

పూర్వం మోహితః, పశ్చాదుత్తారితశ్చ మనుర్యేన సః. మహర్షయ స్సప్తర్షయః జ్ఞానం సాంఖ్యమ్.

మహీనౌబన్ధనాహీన్ద్రరజ్జుబద్ధైకశృఙ్గకః
మహావాతహతోర్వీనౌస్తంభనో మహిమాకరః. 14

మహ్యేవ నౌః. తస్యాః బన్ధనీ. అహీన్ద్ర ఏవ రజ్జుః. మహీనౌబన్ధనాహీన్ద్రరజ్జుః. సా బద్ధా యస్మిన్నిత్యాహితాగ్న్యాదిత్వాన్నిష్ఠాన్తస్య పరనిపాతః. యద్వా తయా బద్ధః ఏకః శృఙ్గః యస్య స తథోక్తః. మహిమ్నా మాకరో నిధిః.

మహాంబుధితరఙ్గాప్తసైకతీభూతవిగ్రహః
మరాళవాహనిద్రాన్తసాక్షీ మధునిషూదనః. 15

యథా నదీశరఙ్గైరున్నతం సైకతం ముహుర్ముహుర్వ్యాప్యతే, తద్వత్సముద్రతరఙ్గైర్మత్స్యః బ్రహ్మణో నిద్రాయా స్తదన్తస్య ప్రబోధస్య చ సాక్షీ ప్రళయావసానే మధుర్నామదానవోఽనేన నిషూదితః. న చ హయగ్రీవావతారే మధుహననం నాత్రేతి వాచ్యమ్. అస్యాపి పురాణాన్తరే తత్ప్రసిద్ధేః. యద్వా ఉభయోరభేదాదియముక్తిః.

మహాబ్ధివసనో మత్స్యో మహామారుతవీజితః
మహాకాశాలయో మూర్ఛత్తమోంబుధికృతాప్లవః. 91

అస్య ప్రభూతతరఙ్గః ప్రళయాబ్ధిర్వస్త్రవదాచరతి. మారుతో వ్యజనవత్. ఆకాశ ఆలయవత్. ప్రళయతమస్తు స్నానోపయోగిహ్రదవత్.

నచాస్య కిఞ్చిదపి దైన్యం. పరన్తు హర్ష ఏవేత్యాహ-మత్త ఇతి. మదీహర్షే ఇతి ధాతుః హృష్టః.

మృదితాబ్జారివిభవో ముషితప్రాణిచేతనః
మృదుచిత్తో మధురవాఙ్మృష్టకామో మహేశ్వరః. 17

కాలచక్రస్య వైభవం యేన నాశితమ్-ప్రాణినాం చేతనాజ్ఞప్తయో యేనాపహృతాః. ప్రళయే అజ్ఞానోపాధావీశ్వరే నిలీయ నిశ్చేతనా జీవా వర్తన్త ఇతి సిద్ధాన్తాత్. ఏవం ప్రళయకృదప్యయం సౌమ్య ఏవేత్యాహ మృదుచిత్త ఇతి ప్రసన్నాత్మా. మృష్టాశ్శోధితాః కామా యేన సః పూర్ణకామ ఇత్యర్థః.

మరాళవాహస్వాపాన్త దత్తవేదో మహాకృతిః
మహీశ్లిష్టో మహీనాథో మరున్మాలామహామణిః. 18

స్వాపాన్తే బ్రహ్మణే వేదాః పునరనేన దత్తాః. అస్య కృతయః కర్మాణి మహత్యః అద్భుతాః. మహ్యా నాయికయా అయమాలిఙ్గితః. తస్యాశ్చాయం రక్షకః. మరుతో దేవాస్తేషాం మాలా సమూహ ఏవ హారః తస్య మహామణిస్తరళః.

మహీభారపరీహర్తా మహాశక్తిర్మహోదయః
మహాన్మహా-న్మగ్నలోకో మహాశాన్తిర్మహామనాః. 19

మహతీ శక్తిర్యస్య సః. "పరాస్య శక్తి"రితి శ్రుతేః. మహతో మహాన్ మహాన్మహాన్. "మహతో మహీయా"నితి శ్రుతేః. లోకా భువనాని యస్మిన్మగ్నాని నిలీయ స్థితాని స మగ్నలోకః. మహాశాన్తిర్విక్షేపహీనః. మహతి బ్రహ్మణ్యాత్మనీతి యావత్ మనో యస్య సః.

మహావేదాబ్ధిసఞ్చారీ మహాత్మా మోహితాత్మభూః
మన్త్రిస్మృతిభ్రంశహేతుర్మన్త్రికృ-న్మన్త్రిశేవధః 20

మహానపారో యో వేదరూపోఽబ్ధిస్తత్ర సంచరతీతి సంచారీ. మహాంశ్చాసా వాత్మా మహాత్మా పరమాత్మా. నను బ్రహ్మైవ పరమాత్మా,

యస్మాద్బ్రహ్మణి జాగ్రతి ప్రపఞ్చః; సుప్తే తు ప్రళయో భవతి. అత ఆహ – మోహితాత్మభూః. ఆత్మభువో బ్రహ్మణోఽపి నిద్రరూపో మోహో యేన సృష్టస్స ఏవ పరమాత్మా. న కేవలం బ్రహ్మణో నిద్రాయా ఏవ హేతుః. కిన్తు వేదస్మృతేర్వేదవిస్మృతేశ్చేత్యాహ – మన్త్రస్మృతిభ్రంశహేతురితి. మన్త్రా వేదాస్తేషాం స్మృతేః భ్రంశస్య స్మృతినాశస్య చ హేతుః. బ్రహ్మణ ఇతి శేషః. దేహినామితివా తే చ మన్త్రా అనేనైవ కృతా, యతోఽయం వేదనిధిః.

మన్త్రమన్త్రార్థతత్త్వజ్ఞో మన్త్రార్థో మన్త్రదైవతమ్
మన్త్రోక్తకారిప్రణయీ మన్త్రాశీఃఫలప్రదః 21

వేదానాం వేదార్థానాం చ తత్త్వమయమేక ఏవ వేత్తి. అయమేవ వేదానామభిధేయభూతః దైవతభూతశ్చ యథావద్యజ్ఞయాగాదివైదికకర్మాణి యే కుర్వన్తి తేషు ప్రణయవాన్, వేదసమూహో యదుక్తం ఫలం స్వర్గాది తత్సర్వమయమేవ దదాతి. ఏతచ్ఛ్లోకార్థో భగవద్గీతాసు స్పష్టః.

మన్త్రతాత్పర్యవిషయో మనోమన్త్రాద్యగోచరః
మన్త్రార్థవిత్కృతక్షేమో రామం రక్షతు సర్వతః. 22

వేదాశ్చైనం తాత్పర్యవృత్త్యా బోధయన్తి. కుతః మనసో మన్త్రాణామాది పదాదింద్రియాణాం చ అయం సుతరామవిషయః య ఏవం మన్త్రార్థం మత్స్యపరమాత్మానం విదన్తి తేషామయం క్షేమకరః ఉక్తవిశేషణవిశిష్టః మత్స్యః రామం కవిం సర్వతో రక్షతు. ప్రార్థనాయాం లోట్.

ఇతి మకారాది మత్స్యాష్టోత్తర శతనామ స్తోత్ర వ్యాఖ్యా
పరాభవ శ్రావణశుద్ధ పూర్ణిమాయాం లిఖితా
రామేణ, సమర్పితా చ శ్రీ హయగ్రీవ భగవ
చ్చరణారవిన్దయోర్విజయతాంతరామ్.

శ్రీ హయగ్రీవాయ నమః

మకారాది శ్రీ మత్స్యాష్టోత్తరశతనామావళిః

హరిః ఓమ్

మత్స్యాయ నమః
మహాలయాంభోధి సంచారిణే నమః
మనుపాలకాయ నమః
మహీనౌకాపృష్ఠదేశాయ నమః
మహాసురవినాశనాయ నమః
మహామ్నాయగణాహర్త్రే నమః
మహనీయగుణాద్భుతాయ నమః
మరాళవాహవ్యసనచ్ఛేత్రే నమః
మథితసాగరాయ నమః
మహాసత్త్వాయనమః 10
మహాయాదోగణభుజే నమః
మధురాకృతయే నమః
మందోల్లుంఠనసంక్షుబ్ధసింధు భంగహతోర్ధ్వఖాయనమః
మహాశయాయ నమః
మహాధీరాయ నమః
మహౌషధిసముద్ధారాయ నమః
మహాయశసే నమః
మహానందాయ నమః
మహాతేజసే నమః
మహావపుషే నమః 20
మహీవజ్రపృషత్పృష్ఠాయ నమః
మహాకల్పార్ణవహ్రదాయ నమః
మిత్రశుభ్రాంశువలయ నేత్రాయ నమః
ముఖమహానభసే నమః
మహాలక్ష్మీనేత్రరూప గర్వ సర్వంకషాకృతయే నమః
మహామాయాయ నమః
మహాభూతపాలకాయ నమః

మృత్యుమారకాయ నమః
మహాజవాయ నమః
మహాపృచ్ఛచ్ఛిన్నమీనాది రాశికాయ నమః 30
మహాతలతలాయ నమః
మర్త్యలోకగర్భాయ నమః
మరుత్పతయే నమః
మరుత్ప్రతిష్ఠానపృష్ఠాయ నమః
మహాదేవసభాజితాయ నమః
మహేన్ద్రాద్యఖిలప్రాణి మారణాయ నమః
మృదితాఖిలాయ నమః
మనోమయాయ నమః
మాననీయాయ నమః
మనస్వినే నమః 40
మానవర్ధనాయ నమః
మనీషిమానసాంభోధి శాయినే నమః
మనువిభీషణాయ నమః
మృదుగర్భాయ నమః
మృగాంకాభాయ నమః
మృగ్యపాదాయ నమః
మహోదరాయ నమః
మహాకర్తరికాపుచ్ఛాయ నమః
మనోదుర్గమవైభవాయ నమః
మనీషిణే నమః 50
మధ్యరహితాయ నమః
మృషాజన్మనే నమః
మృతవ్యయాయ నమః
మోఘేతరోరు సంకల్పాయ నమః
మోక్షదాయినే నమః
మహాగురవే నమః
మోహాసంగసముజ్జృంభ త్సచ్చిదానన్దవిగ్రహాయ నమః
మోహకాయ నమః
మోహసంహర్త్రే నమః
మోహదూరాయ నమః 60
మహోదయాయ నమః
మోహితోత్తారితమనవే నమః
మోచితాశ్రితకశ్మలాయ నమః

మహర్షినికరస్తుత్యాయ నమః
మనుజ్ఞానోపదేశికాయ నమః
మహీనౌబన్ధనాహీన్ద్రరజ్జు బద్ధైకశృంగకాయ నమః
మహావాతహతోర్వీనౌ స్తంభనాయ నమః
మహిమాకరాయ నమః
మహాంబుధితరఙ్గాప్తసైకతీ భూతవిగ్రహాయ నమః
మరాళవాహనిద్రాన్త సాక్షిణే నమః 70
మధునిషూదనాయ నమః
మహాబ్ధివసనాయ నమః
మత్తాయ నమః
మహామారుతవీజితాయ నమః
మహాకాశాలయాయ నమః
మూర్ఛాత్తమోంబుధికృతా ప్లవాయ నమః
మృదితాబ్దారివిభవాయ నమః
ముషితప్రాణిచేతనాయ నమః
మృదుచిత్తాయ నమః
మధురవాచే నమః 80
మృష్టకామాయ నమః
మహేశ్వగాయ నమః
మరాళవాహస్వాపాన్త దత్తవేదాయ నమః
మహాకృతయే నమః
మహీశ్లిష్టాయ నమః
మహీనాధాయ నమః
మరున్మాలామహామణయే నమః
మహీభారపరీహర్త్రే నమః
మహాశక్తయే నమః
మహోదయాయ నమః 90
మహాన్మహతే నమః
మగ్నలోకాయ నమః
మహాశాన్తయే నమః
మహాన్మహాసే నమః
మహావేదాబ్ధిసంచారిణే నమః
మహాత్మనే నమః
మోహితాత్మభువే నమః
మన్త్రిస్మృతిభ్రంశహేతవే నమః

మన్త్రికృతే నమః
మన్త్రిశేవధయే నమః 100
మన్త్రిమన్త్రార్థతత్త్వజ్ఞాయ నమః
మన్త్రార్థాయ నమః
మన్త్రిదైవతాయ నమః
మన్త్రోక్తకారిశ్రవణయినే నమః
మన్త్రిరాశిఫలప్రదాయ నమః
మన్త్రితాత్పర్యవిషయాయ నమః
మనోమన్త్రాద్యగోచరాయ నమః
మన్త్రార్థవిత్కృతక్షేమాయ నమః 108

ఇతి మకారాది శ్రీ మత్స్యావతారాష్టోత్తర శతనామావళిః

పరాభవశ్రావణశుద్ధ పూర్ణిమాయాం లిఖితా రామేణ,

సమర్పితా చ శ్రీ హయగ్రీవచరణారవిన్దయో

ర్విజయతాంతరామ్

శ్రీ హయగ్రీవాయ నమః.

కకారాది
శ్రీ కూర్మాష్టోత్తర శతనామస్తోత్ర వ్యాఖ్యా

కమఠః కంధిమధ్యస్థః కరుణావరుణాలయః
కులాచలసముద్ధర్తా కుణ్డలీన్ద్రసమాశ్రయః. 1

శేషః కూర్మే తిష్ఠన్నుర్వీం బిభర్తీతి కుణ్డలీన్ద్రస్యాయమాశ్రయ ఆధారః. కులాచలో మందరః.

కఠోరపృష్ఠః కుధరః కలుషీకృతసాగరః
కల్యాణమూర్తిః క్రతుభుక్ప్రార్థనాధృతవిగ్రహః. 2

కుధరః భూధర్తా. కలుషీకృతః నిశ్వాసైః క్షుభితః.

కులాచలసముద్భ్రాన్తిఘృష్టకణ్డూతిసౌఖ్యవాన్
కరాళశ్వాససంక్షుబ్ధసింధూర్మిప్రహతాంబరః. 3

కన్ధికర్దమకస్తూరీలిప్తవక్షఃస్థలః కృతీ
కుళీరాదివపుస్సత్త్వనిష్పేషణచతుష్పదః. 4

కరాగ్రాదత్తసంభుక్తతిమిఙ్గిలగిలోత్కరః
కంధిపుష్పద్విరేఫాభః కపర్ద్యాదిసమీడితః. 5

కంధిరేవ పుష్పం తత్ర ద్విరేఫతుల్యః. కపర్దీ శివః. గజస్యేవ కమఠస్యాపి కరోఽస్తి, కిన్తు హ్రస్వతర ఇతి వేద్యమ్.

కల్యాణాచలతుంగాత్మా గాధీకృతపయోనిధిః
కులిశత్పృష్ఠసంఘర్షక్షీణమూలకులాచలః. 6

కులిశ ఇవాచరతః కులిశతః పృష్ఠస్య సంఘర్షాత్ క్షీణమూలపాషాణాః కులాచలాః యస్య సః. ఆత్మా దేహః.

కాస్యపీసత్కచ్ఛప్రాయమందరాహతపృష్ఠకః
కాయైకదేశావర్యాప్తశేషదిగ్గజమణ్డలః. 7

మందరే పృష్ఠే భ్రమతి సతి భూర్దేవీ స్వకుచేన లక్ష్మీకుచాశ్లిష్టవక్షసం మాం హన్తి కిమితి మన్యతే కమఠ ఇత్యర్థః. సముద్రమథనానన్తరం శేషాదయస్సర్వే కూర్మే స్థిత్వా భువం బిభ్రతీతి భావః.

కఠోరచరణాఘాతద్వైధీకృతపయోఽధిః
కాలకూటకృతత్రాసః కాణ్డదుర్మితవైభవః. 8

ద్వైధీకృతః ద్విధాకృతః. కాలకూటః యద్భయాదేవ అన్తస్థ్సమపి యమస్పృష్ట్వా బహిర్నిర్గతిస్స ఇత్యర్థః. కాణ్డే బ్రహ్మాణ్డే దుర్మితమమితం వైభవం యస్య సః. యద్వైభవం బ్రహ్మాణ్డే న మాతి స ఇత్యర్థః.

కమనీయః కవిస్తుత్యః కనిధిః కమలాపతిః
కమలాసనకల్యాణసన్ధాతా కలినాశనః. 9

కనిధిః తేజోనిధిః. కలిః పాపమ్.

కటాక్షక్షతదేవార్తిః కేన్ద్రాదివిధృతాఞ్జలిః
కాళీపతిప్రీతిపాత్రం కామితార్థప్రదః కవిః. 10

కో బ్రహ్మా ఇన్ద్రః ఆదిర్యేషాం తైర్విధృతా అంజలయో యస్మై సః. కవిస్సర్వజ్ఞః.

కూటస్థః కూటకమఠః కూటయోగినుదుర్లభః
కామహీనః కామహేతుః కామభృత్కంజలోచనః. 11

కూటకమఠః మాయాకూర్మః. కూటస్థో నిర్వికారః. కామభృత్ కామపోషకః భక్తానామితి శేషః.

క్రతుభుగ్దైన్యవిధ్వంసీ క్రతుభుక్పాలకః క్రతుః
క్రతుపూజ్యః క్రతునిధిః క్రతుత్రాతా క్రతూద్భవః. 12

క్రతవో నితరాం ధీయన్తే అత్రేతి క్రతునిధిః. క్రతూనాముద్భవో యస్మాత్సః.

కైవల్యసౌఖ్యదకథః కైశోరోత్క్షిప్తమందరః
కైవల్యనిర్వాణమయః కైటభప్రతిసూదనః. 13

కిశోరభావేనైవ యేన మందర ఉత్క్షిప్తః. న తు శ్రమేణేతి భావః.

క్రాన్తసర్వాంబుధిః క్రాన్తపాతాళః క్రోమలోదరః
కంధిసోర్మిజలక్షౌమః కులాచలకచోత్కరః. 14

యస్య వపుషా సర్వోప్యంబుధిః రసాతలలోకశ్చ క్రాన్తఆక్రాన్తః. సోర్మిసాగరజలం యస్య సోర్మివస్త్రమివ యస్య పృష్ఠే మందరః కేశపాశ ఇవ వల్గతి.

కటునిశ్వాసనిర్ధూత రక్షస్తూలః కృతాద్భుతః
కౌమోదకీహతామిత్రః కౌతుకాకవితాహవః. 15

సముద్రే మందరముద్ధరన్తం కూర్మం విష్ణుం జ్ఞాత్వా సహజరిపవో రాక్షసా రసాతలస్థా యుద్ధాయ తమభిదుద్రువుః. తతః కమఠేన తే రాక్షసా నాశితా ఇతి కథాఽత్రానుసంధేయా. కౌతుకేతి న తు రోషేణేతి భావః. కౌమోదకీతి గజో ముసలమివ, కమఠః కరేణ కౌమోదకీం ధృత్వా పూర్వం నిశ్వాసనిర్ధూతాన్ పశ్చాత్పునరాపతితాన్ రాక్షసాన్హతవానిత్యర్థః.

కరాళికంటకోద్ధర్తా కవితాబ్ధిమణీసుమః
కైవల్యవల్లరీకందః కందుకీకృతచన్దిరః. 16

కరాళిస్సాగరస్తస్య కంటకాః కంటకప్రాయా రాక్షసాస్తేషా ముద్ధర్తా. అబ్ధి మణ్య ఏవ సుమాని యస్మిన్ కవితాని లగ్నాని సాగరేణ పూజితానీతి భావః. చందిరశ్చన్ద్రః. సాగరాన్తస్సలస్థం చన్ద్రం కమఠః కరేణ కన్దుకమివోత్క్షిపతి అతఏవ చన్ద్రస్య సాగరాదంబరప్రాప్తిరితి భావః.

కరపీతసమస్తాబ్ధిః కాయాన్తర్గతవాశ్చరః
కర్పూరాబ్జద్విరేఫాభమందరః కందళత్స్మితః. 17

వాశ్చరా స్తిమ్యాదయః కందళత్ అంకురత్ స్మితం యస్య కర్పూరః పృష్ఠభాగ ఏవ అబ్జమ్.

కాశ్యపీవ్రతతీకందః కశ్యపాదిసమానతః
కల్యాణజాలనిలయః క్రతుభుజ్నేత్రనన్దనః. 18

కాశ్యపీ భూః జగదితి యావత్. నన్దన ఆనన్దకరః.

కబంధచరహర్యక్షః క్రాన్తదర్శిమనోహరః
కర్మఠావిషయః కర్మకర్తృభావాదివర్జితః. 19

కబంధచరా జలచరాస్తేషాం హర్యక్షస్సింహః ఉత్తమ ఇతి యావత్. క్రాన్తదర్శినో మునయస్తేషాం మనో హరతీతి కర్మఠా మీమాంసకా వేదజడాః.

కర్మానధీనః కర్మజ్ఞః కర్మపః కర్మచోదనః
కర్మసాక్షీ కర్మహేతుః కర్మజ్ఞానవిభాగకృత్. 20

జీవవన్న కర్మబద్ధః సర్వేషామపి కర్మాణ్యదృష్టాని జానాతి. యజ్ఞయాగాదికర్మపాలకః. జీవాదృష్టమవ్యయమేవ ఫలదానాయ ప్రేరయతి. హేతుః ఫలమ్. స్వర్గాదిరూప ఇత్యర్థః. కర్మజ్ఞానవిభాగః ప్రవృత్తినివృత్తిమతద్వయవిభాగః.

కర్తా కారయితా కార్యం కారణం కరణం కృతిః
కృత్స్నం కృత్స్నాతిగః కృత్స్నచేతనః కృత్స్నమోహనః.

కర్తా యజమానః. కారయితా వసిష్ఠాదిః. కార్యం యచ్చ క్రియతే కారణం నిమిత్తం. కరణం దణ్డచక్రాది. కృతిః క్రియా. మాత్రమ్. మోహనః మాయయేతి భావః.

కరణాగోచరః కాలః కార్యకారణతాతిగః
కాలావశః కాలపాశబద్ధభక్తావనాభిధః. 22

కరణానీన్ద్రియాణి. కాలస్సంహర్తా. ఆత్మని న కార్యత్వం న కారణత్వం చ. దేహ ఏవ తదుభయమ్.

కృతకృత్యః కేళిఫలః కీర్తనీయః కృతోత్సవః
కృతేతరమహానన్దః కృతజ్ఞః కృతసత్సుఖః. 23

కేళిరేవ ఫలం జగత్సృష్ట్యాదిషు యస్య సః. కృతేతరః నిజః. కీర్తనీయః నారదాదిభిర్గేయః. కృతం దత్తం సచ్ఛాశ్వతం సుఖం భక్తేభ్యో యేన సః.

ఇతి కకారాది కమఠావతారాష్టోత్తరశతమ్ రామేణ
పరాభవ వైశాఖ బహుళద్వాదశ్యాం లిఖితమ్
శ్రీ హయగ్రీవార్పితమ్.

శ్రీ హయగ్రీవాయ నమః

కకారాది శ్రీ కూర్మాష్టోత్తర శతనామావళిః

హరిః ఓమ్

కమఠాయ నమః
కంధిమధ్యస్థాయ నమః
కరుణావరుణాలయాయ నమః
కులాచలసముద్ధర్త్రే నమః
కుణ్డలీన్ద్రసమాశ్రయాయ నమః
కఠోరపృష్ఠాయ నమః
కుధరాయ నమః
కలుషీకృతసాగరాయ నమః
కల్యాణమూర్తయే నమః
క్రతుభుక్ప్రార్థనాధృతవిగ్రహాయ నమః 10
కులాచలసముద్భ్రాన్తిఘృష్టకణ్డూతిసౌఖ్యవతే నమః
కరాళశ్వాససంక్షుబ్ధసింధూర్మిప్రహతాంబరాయ నమః
కంధికర్దమకస్తూరీలిప్తవక్షస్స్థలాయ నమః
కృతినే నమః
కుళీరాదివయస్సత్త్వనిష్పేషణచతుష్పదాయ నమః
కరాగ్రాదత్తసంభుక్తతిమింగిలగిలోత్కరాయ నమః
కంధిపుష్పద్విరేఫాభాయ నమః
కవర్గ్యాదిసమీడితాయ నమః
కల్యాణాచలతుంగాత్మగాధీకృతపయోనిధయే నమః
కులిశత్వ్పృష్ఠసంఘర్షక్షీణమూలకులాచలాయ నమః 20
కాశ్యపీసత్కచప్రాయమందరాహతపృష్ఠకాయ నమః

కాయైకదేశావర్యాప్తశేష
దిగ్గజమణ్డలాయ నమః
కఠోరచరణాఘాతద్వైధీకృత
పయోనిధయే నమః
కాలకూటకృతత్రాసాయ
నమః
కాణ్డదుర్మితవైభవాయ
నమః
కమనీయాయ నమః
కవిస్తుత్యాయ నమః
కనిధయే నమః
కమలాపతయే నమః
కమలాసనకల్యాణసంధాత్రే
నమః 30
కలినాశనాయ నమః
కటాక్షక్షతదేవార్తయే నమః
కేన్ద్రాదివిధృతాంజలయే
నమః
కాళీపతిప్రీతిపాత్రాయ నమః
కామితార్థప్రదాయ నమః
కవయే నమః
కూటస్థాయ నమః
కూటకమఠాయ నమః

కూటయోగిసుదుర్లభాయ
నమః
కామహీనాయ నమః 40
కామహేతవే నమః
కామభృతే నమః
కంజలోచనాయ నమః
క్రతుభుగ్దైన్యవిధ్వంసినే నమః
క్రతుభుక్పాలకాయ నమః
క్రతవే నమః
క్రతుపూజ్యాయ నమః
క్రతునిధయే నమః
క్రతుత్రాత్రే నమః
క్రతూద్భవాయ నమః 50
కైవల్యసౌఖ్యదకథాయనమః
కైశోరోత్క్షిప్తమందరాయ
నమః
కైవల్యనిర్వాణమయాయ
నమః
కైటభప్రతిసూదనాయ
నమః
క్రాన్తసర్వాంబుధయే నమః
క్రాన్తపాతాళాయ నమః
కోమలోదరాయ నమః

కంధిసోర్మిజలక్షోమాయ
నమః
కులాచలకచోత్కరాయ
నమః
కటునిశ్వాసనిర్ధూతరక్షస్తూ
లాయ నమః 60
కృతాద్భుతాయ నమః
కామోదకీహతామిత్రాయ
నమః
కౌతుకాకలితాహవాయ
నమః
కరాళికంటకోద్ధర్త్రే నమః
కవితాబ్ధిమణీసుమాయ నమః
కైవల్యవల్లరీకందాయ నమః
కందుకీకృతచందిరాయనమః
కరపీతసమస్తాబ్ధయే నమః
కాయాన్తర్గతవాశ్చరాయ
నమః
కర్పూరాబ్జద్విరేఫాభమంద
రాయ నమః 70
కందళత్స్మితాయ నమః
కాశ్యపీవ్రతతీకందాయనమః
కశ్యపాదిసమానతాయనమః

కల్యాణాచాలనిలయాయ
నమః
క్రతుభుజ్నేత్రనన్దనాయ
నమః
కబంధచరహార్యక్షాయ నమః
క్రాన్తదర్శిమనోహరాయ
నమః
కర్మతావిషయాయ నమః
కర్మకర్తృభావాదివర్జితాయ
నమః
కర్మానధీనాయ నమః 80
కర్మజ్ఞాయ నమః
కర్మపాయ నమః
కర్మచోదనాయ నమః
కర్మసాక్షిణే నమః
కర్మహేతవే నమః
కర్మజ్ఞానవిభాగకృతే నమః
కర్త్రేనమః
కారయిత్రేనమః
కార్యాయ నమః
కారణాయ నమః 90
కరణాయ నమః
కృతయే నమః

కృత్స్నాయ నమః
కృత్స్నాతిగాయ నమః
కృత్స్నచేతనాయ నమః
కృత్స్నమోహనాయ నమః
కరణాగోచరాయ నమః
కాలాయ నమః
కార్యకారణాతీతాయ నమః
కాలావశాయ నమః 100
కాలపాశబద్ధభక్తావనాభిధాయ నమః
కృతకృత్యాయ నమః
కేళిఫలాయ నమః
కీర్తనీయాయ నమః
కృశోత్సనాయ నమః
కృతేతరమహానన్దాయ నమః
కృతజ్ఞాయ నమః
కృతసత్సుఖాయ నమః 108

ఇతి కకారాది కమఠావతారాష్టోత్తర శతమ్

పరాభవ వైశాఖ బహుళద్వాదశ్యాం

లిఖితం రామేణ సమర్పితం చ

శ్రీ హయగ్రీవదేవాయ

శ్రీ హయగ్రీవాయ నమః.

వకారాది
శ్రీ వరాహాష్టోత్తర శతనామస్తోత్ర వ్యాఖ్యా

వరాహో వరదో వన్ద్యో వరేణ్యో వసుదేవభాః
వషట్కారో వసునిధి ర్వసుధోద్ధరణో వసుః. 1

"సత్త్వం విశుద్ధం వసుదేవశబ్దితం తత్ర భాతి ప్రతీయత ఇతి వసుదేవభాః, భాతేఃక్విప్, విశ్వపావత్, వషట్క్రియత ఇతి వషట్కారః. విశ్వం విశ్వవషట్కార ఇతి విష్ణుసహస్రనామ ప్రసిద్ధమేవేదం నామ. వసునిధిస్తేజోనిధిః వసన్తి జగన్తి అస్మిన్నితి వసుః వసతి జగతీతి వా. వరేణ్య ఇత్యనేన గాయత్రీప్రతిపాద్యోఽయమితి సూచ్యతే.

వసుదేవో వసుమతీదంష్ట్రో వసుమతీప్రియః
వనధిస్తోమ రోమాంధు ర్వజ్రరోమా వదావదః. 2

వసూనాముపలక్షణమిదం. దేవానాం సర్వేషాం దేవ ఈశ్వరో వసుదేవః. వసుమతీ దంష్ట్రాయాం యస్య సః. వనధయో జలధయః, తేషాం స్తోమాస్సమూహాస్సన్తీతి యావత్. రోమాంధుషు రోమకూపేషు యస్య సః. "యద్రోమరన్ధ్రపరిపూర్తి విధానదక్షా వరాహజన్మని బభూవురమీ సముద్రా" ఇతి లీలాశుకః. వజ్రాణీవ రోమాణి యస్య సః. వన్యసూకరత్వాదితి భావః. వదావదో వక్తా.

వళక్షాంగో వశ్యవిశ్వో వసుధాధరసన్నిభః
వనజోదరదుర్వారవిషాదధ్వంసనోదయః. 3

శ్వేతవరాహకల్పత్వాచ్ఛుభ్రాంగః. వసుధాధరో మేరుః. వనజోదరస్య బ్రహ్మణః దుర్వారో యో విషాదః జలధినిమగ్నాయాం భువి ప్రాణ్యాయతనాభావజన్యః ఖేదః. తస్య ధ్వంసనః ఉదయ ఆవిర్భావః యస్య సః.

వల్గత్సటాజాతవాతధూతజీమూతసంహతిః
వజ్రదంష్ట్రాగ్రవిచ్ఛిన్న హిరణ్యాక్షధరాధరః. 4

వజ్రమివ దంష్ట్రా తస్యా అగ్రేణ విచ్ఛిన్నః హిరణ్యాక్షో ధరాధరః పర్వత ఇవ యస్య సః.

వసిష్ఠాద్యర్షినికరస్తూయమానో వనాయనః
వనజాసన రుద్రేన్ద్రప్రసాదిత మహాశయః. 5

ఆద్యేత్యకారాన్తమ్పదమ్. వనాయనో నారాయణః. ఆశయశ్చిత్తమ్.

వరదానవినిర్ధూతబ్రహ్మబ్రాహ్మణసంశయః
వల్లభో వసుధాహారిరక్షోబలనిషూదనః. 6

ఉదితం వరాహం నాలమాలోక్య కోయమితి బ్రహ్మణో బ్రాహ్మణానాఞ్చ సంశయో య ఆసీత్తం స్వగమ్భీరధ్వనినా విష్ణురహమితి ప్రకటయ్య వినాశితవాన్. వసుధాహారిరక్షో హిరణ్యాక్షస్తస్య బలం సైన్యమ్.

వజ్రసారఖురాఘాతదళితాబ్ధిరసాహిపః
వలద్వాలోత్కటాటోపధ్వస్తబ్రహ్మాణ్డకర్పరః. 7

వరాహవజ్రబలఖురాఘాతవశాదేకదైవాబ్ధయో ధరా శేషఫణాశ్చ దళితాః. వలన్ లీలయా చలన్ వాలః వాలధిః, తస్య ఉత్కటాటోపేన అధికసంరమ్భేణ ధ్వస్తం బ్రహ్మాణ్డస్య కర్పరమూర్ధ్వభాగో యస్య సః.

వదనాన్తర్గతాయాత బ్రహ్మాణ్డశ్వాసపద్ధతిః
వర్చస్వీ వరదంష్ట్రాగ్రసమున్మీలితదిక్తటః. 8

యస్య శ్వాసపద్ధతివశా ద్బ్రహ్మాణ్డాని, యస్య వదనాన్తర్యాతా యాతే భజన్తి, సః. వదనాన్తర్గతాని ఆయాతాని చ బ్రహ్మాణ్డాని యస్య ఇతి పఞ్చమీ బహువ్రీహిః. తథోక్తా శ్వాసపద్ధతిర్యస్య స ఇతి షష్ఠీబహువ్రీహిః. వర్చస్వీ తేజోవాన్ తేజోఽత్ర ప్రతాపః. మహోన్నతస్యాస్య దిక్ష్వవకాశాభావాద్దంష్ట్రాగ్రేణాస్య దిక్తటాని సమున్మీలితాన్యాసన్.

వనజాసననాసాన్తర్వాహం సహ హోవరోహితః
వనజాసనదృక్పద్మవికాసాద్భుతభాస్కరః. 9

వనజాసనస్య నాసాన్తః నాసికావివరాకాశే సంచారీ యో హంసః ప్రాణవాయుర్మరాళశ్చ, స ఏవ వాహ స్తస్మాదవరోహితం సఞ్జాతావరోహణం కృతావరోహణ ఇతి యావత్. బ్రహ్మనాసాసంజాతత్వాదితి భావః. సాధారణ భాస్కరస్య బ్రహ్మదృక్పద్మవికసనాశక్తత్వాదద్భుత భాస్కర ఇత్యుక్తిః.

వసుధాభ్రమరారూఢదంష్ట్రాపద్మాగ్రకేసరః
వసుధాధూమమషీకారమ్యదంష్ట్రాప్రదీపకః. 10

అస్య దంష్ట్రాగ్రారూఢా వసుధా పద్మకేసరాగ్రారూఢ భ్రమరవద్భాతి. అస్య దంష్ట్రా ప్రదీపవత్. తదగ్రే వసుధా ధూమమషీవచ్చ భాతి స్వార్థేకః. అగ్రం చాసౌ కేసర ఇతి విశేషణ సమాసః. పద్మమత్ర శ్వేతం బోద్ధవ్యమ్.

వసుధాసహస్రపత్రమృణాలాయితదంష్ట్రికః
వసుధేన్దీవరాక్రాన్తదంష్ట్రాచన్ద్రకలాంచితః. 11

దంష్ట్రైవ దంష్ట్రికా సా హి వసుధారూపస్య కమలస్య మృణాలవదాచరతి. వసుధా సహస్రపత్రమివేత్యుపమితసమాసో వా. చన్ద్రకలాగ్రే యదిందీవరం స్యాత్తర్హి దంష్ట్రాగ్రగా వసుధా తేనోపమీయేత ఇతి సంభావితోపమా. యద్వా శివశిరోగతా చన్ద్రకళా శివభక్తార్పితేన్దీవరాక్రాన్తాగ్రతలా యథా భాతి తథేత్యుపమా.

వసుధాభాజనాలంబిదంష్ట్రారజతయష్టికః
వసుధాభూధరావేధదంష్ట్రాసూచీకృతాద్భుతః 12

వసుధాయా భాజనతుల్యాయాః రజతయష్టికదంష్ట్రా ఆలంబనం భవతి. యథా ఐన్ద్రజాలికస్స్వాస్యాగ్రే భూధరం స్థాపయిత్వా తాం చ సూచీం రదనే ధరతి, తద్వదయం దంష్ట్రాగ్రే వసుధాం స్థాపయిత్వా తాం చ దంష్ట్రాం వదనే ధృత్వా అద్భుతం కరోతి పశ్యతాం జనానాం ఆ సమంతాత్ విధ్యతీత్యా వేధినీ. స్త్రియాః పుంవద్భాషితపుంస్కాదితి పుంవద్భావః. అనేన భగవతో వరాహస్య మాయాబలిసంపత్తిస్సూచితా.

వసుధాసాగరాహార్యలోకలోకపధృద్రదః
వసుధావసుధాహారిరక్షోదృచ్ఛృంగయుగ్మకః. 13

అస్య రదో దంష్ట్రా వసుధాం, తత్ర సాగరాన్, తేషు పర్వతాన్, తత్పర్వతేన్ద్రమేరుస్థాన్ లోకాన్, తత్ర చ లోకపాలాన్, ఏతానఖిలాన్ ధరతి. ఏవమేకేన శృంగేణ వసుధాం సపర్వతసముద్రాదికాం ధరన్నేవాన్యేన శృంగేణ హిరణ్యాక్షం భిత్వా ధరతీత్యాహ – వసుధావసుధాహారీతి.

వసుధాధస్సమాలంబినాగస్తమ్భభ్రామికమ్పనః
వసుధాచ్ఛత్రరజతదణ్డశృంగమనోరమః. 14

వసుధాయాం వరాహదంష్ట్రయా ధృతాయాం యే పూర్వం వసుధామధస్స్థితే బిభ్రతి దిగ్నాగా నాగేన్ద్రశ్శేషశ్చ స్తంభా గృహమివ. తేఽధునా వసుధాయా అధోలంబమానా స్సన్తః వరాహశ్వాసవాతసంరంభవశాద్భ్రమిత స్తతః కమ్పన్తే. ఛత్రతుల్యవసుధాయా రజతదండవద్వరాహశృంగో భాతి. తేన చ శృంగేణ వరాహోఽతీవ మనోహరః.

వతంసీకృతమందారో వళక్షీకృతభూతలః
వరదీకృతవృత్తాన్తో వసుధీకృతసాగరః. 51

దేవాంగనాభిరస్మిన్మందారసుమాని వృష్టాని. అతస్తాన్యనేన భూష ణీకృతాని. అస్య దంష్ట్రా శోభయా శ్వేతయా భువోఽధోభాగః శ్వేతః కృతః. యద్వా వరాహస్య శ్వేతత్వాత్తచ్ఛోభయైవేతి బోధ్యమ్. భూమ్యు ద్ధరణహిరణ్యాక్షసంహారణాత్మక ఏతస్య వృత్తాన్తః స్మర్తౄణామభిలషితం దత్తే. సాగరే వసుధాయాస్థాపనాద్ధేతోర్జలమయం సాగరం భూమయం జాతమ్.

వశ్యమాయో వరగుణక్రియాకారో వరాభిధః
వరుణాలయవాస్తవ్య జన్తువిద్రావిఘుర్ఘురః. 16

వరుణాలయస్సాగరస్తత్ర వాస్తవ్యాన్ స్థితాన్ జన్తూంస్తిమ్యాదీన్ విద్రావయతీతి విద్రావీ. ఘుర్ఘురస్తదాకారో ధ్వనివిశేషో యస్య సః.

వరుణాలయవిచ్ఛేత్తా వరుణాదిదురాసదః
వనజాసనసన్తానావనజాతమహాకృపః. 17

వరాహస్య ప్రవేశేన సముద్రజలం ద్వేధా విచ్ఛిన్నమ్. ఏవం స్వాల యచ్ఛేదినమపి భగవన్తం వరుణ ఆసాదితుం న శశాక సర్వమిదం జగద్బ్ర హ్మణస్సన్తాన భూతం. తస్యాఽవనే రక్షణే జాతదయోఽయం యతస్తత స్తదవనార్థం సముద్రమపి చిచ్ఛేద ఛిదిర్ ద్వైధీకరణే.

వత్సలో వహ్నివదనో వరాహవమయో వసుః
వనమాలీ వందివేదో వయస్థో వనజోదరః. 18

"అగ్నిముఖా వై దేవా ఇతి శ్రుతేః యజ్ఞసూకరత్వాదయం శ్రేష్ఠ యజ్ఞమయః. వసురగ్నిః యజ్ఞీయాహవనీయాదిరూపః. వరాహావతారే లక్ష్మ్యై బ్రహ్మణా దేవైర్వా సమర్పితాం వనమాలాం భగవాన్ దధార వయస్థస్సన్తరుణః. వనజం పద్మం లోకాత్మకం ఉదరే యస్య సః. దంష్ట్రాగ్రే, ఏకం జగత్, ఉదరే చాన్యత్, ఉద్భూతం దంష్ట్రాగ్రే ఉద్భ విష్యత్తు గర్భే ఇతి వివేకః.

వేదత్వచే వేదవిదే వేదినే వేదవాదినే
వేదావేదాఙ్గతత్త్వజ్ఞ నమస్తే వేదమూర్తయే. 19

వేదాః త్వచిన్ద్రియే యస్య స వేదత్వక్. వేదాన్వేత్తీతి వేదవిత్. వేదా అస్య సన్తీతి వేదీ. వేదప్రతిపాద్య ఇత్యర్థః. వేదాన్వదతి ఉపదిశతీతి వేదవాదీ. వేదానాం వేదాఙ్గానాం చ తత్త్వం జానాతీతి వేదవేదాఙ్గ తత్త్వజ్ఞః. వేదా ఏవ మూర్తిః యస్య స వేదమూర్తిః.

వేదవిద్వేద్యవిభవో వేదేశో వేదరక్షణః
వేదాన్తసిన్ధుసఞ్చారీ వేదదూరః పునాతు మామ్. 20

వేదవిదాం వేత్తుం శక్యః విభవః యస్య సః. వేదాన్తా ఏవ జలాని తేషాం సిన్ధుస్సాగరస్తస్మిన్ సంచారీ. వేదానాం దూరః అవాఙ్మనస గోచరత్వాత్తత్త్వస్య.

వేదాన్తసిన్ధుమధ్యస్థాచలోద్ధర్తా వితానకృత్
వితానేశో వితానాఙ్గో వితానఫలదో విభుః. 21

వేదాన్తసిన్ధుమధ్యస్థాయా అచలాయా భువ ఏవ అచలస్య బ్రహ్మణ ఉద్ధర్తా. యద్వా మాస్తు శ్లేషః. మధ్యస్థస్య అచలస్య ఉద్ధర్తా. వేదాన్త సాగరే నిలీయ స్థితం బ్రహ్మరూపం పదార్థముద్ధృత్య బ్రహ్మాదిభ్యో దత్తవా నిత్యర్థః. వితానో యజ్ఞః.

వితానభావనో విశ్వభావనో విశ్వరూపధృత్
విశ్వదంష్ట్రో విశ్వగర్భో విశ్వగో విశ్వసమ్మతః. 22

వేదారణ్యచరో వామదేవాదిమృగసంవృతః
విశ్వాతిక్రాన్తమహిమా పాతు మాం వన్యభూపతిః. 23

వన్యానాం మృగాణాం భూపతీ రాజా.

వైకుంఠకోలో వికుంఠలీలో విలయసిన్ధుగః
వటుఃకబలిరాజ్యార్థీ వేదవాక్ విశ్వపావనః. 24

వైకుంఠశ్చాసౌ కోలశ్చేతి వైకుంఠకోలః. కోలరూపీ విష్ణురిత్యర్థః. వికుంఠలీలః అప్రతిహతలీలః. విశ్వస్య పావనః.

విపశ్చిదాశయారణ్యపుణ్యస్ఫూర్తిర్విశృంఖలః
విశ్వద్రోహిహతిప్రియాకరో విశ్వాధికమహాబలః. 25

విపశ్చితామాశయ ఏవారణ్యే పుణ్యా పవిత్రా స్ఫూర్తిస్స్ఫురణం ప్రతీతిరితి యావత్. యస్య సః.

వియత్సింధుస్వవస్త్రవత్స్వజిత్సంధూతగంగితః
వ్యాదత్తవిద్వేషిసత్త్వముస్తో విశ్వగుణాంబుధిః. 26

వియత్సింధుర్గంగా బ్రహ్మాండవ్యాపిన్యపి త్వద్దేహే ప్రసృత్య వస్త్రవదేనం తరంగవస్త్రం కరోతి. సత్త్వం బలం తదేవ ముస్తా. విశ్వే సర్వే.

విశ్వమఙ్గళకాన్తారకృతలీలావిహార! తే
విశ్వమఙ్గళదోత్తుఙ్గకరుణాపాఙ్గ! సన్నతిః. 27

విశ్వస్య జగతో యన్మఙ్గళం శుభమదృష్టమితి యావత్. తస్మిన్నేవ కాన్తారే కృతః లీలావిహారః యేన తస్య సంబుద్ధిః. విశ్వమఙ్గళదాః ఉత్తుంగకరుణాః అపారదయాః అపాంగాః యస్య తస్య సంబుద్ధిః. తే తుభ్యం సన్నతిః సమ్యక్ ప్రహ్వీభావః అస్త్వితి శేషః.

ఇతి వకారాది శ్రీ వరాహాష్టోత్తరశతమ్ పరాభవ శ్రావణ శుద్ధ
త్రయోదశ్యాం లిఖితం రామేణ సమర్పితం చ
శ్రీమద్ధయవదన చరణారవిన్దయో
ర్విజయతాం తరామ్.

శ్రీ హయగ్రీవాయ నమః

వకారాది శ్రీ వరాహాష్టోత్తర శతనామావళిః

హరిః ఓమ్

వరాహాయ నమః
వరదాయ నమః
వంద్యాయ నమః
వరేణ్యాయ నమః
వసుదేవజాయ నమః
వషట్కారాయ నమః
వసునిధయే నమః
వసుధోద్ధరణాయ నమః
వసవే నమః
వసుదేవాయ నమః 10
వసుమతీదంష్ట్రాయ నమః
వసుమతీప్రియాయ నమః
వనధిస్తోమరోమాంధవే
నమః
వజ్రరోమ్ణే నమః
వదావదాయ నమః
వళత్తుంగాయ నమః
వశ్యవిశ్వాయ నమః
వసుధాధరసన్నిభాయ నమః
వనజోదరబుద్ధ్యా మహాపద
ధ్వంసనోద్యమాయ నమః
వల్గత్స్ఫుటాటోపమదాఘూరాత
సురాతిసంహారిణే
నమః 20
వజ్రదంష్ట్రాగ్రవిచ్ఛిన్న
హిరణ్యాక్షోద్ధతోద్ధరాయ
నమః
వసిష్ఠాద్యర్షిసంస్తూయ
మానాయ నమః
వనాంబునాథాయ నమః
వనజాసనసురేంద్రప్రసాదిత
మహోదయాయ నమః
వరాభయవిధూతబ్రహ్మాస్త్ర
బ్రాహ్మణసంశోధనాయ
నమః
వల్లభాయ నమః
వసుధాభారరక్షోదనిష్పాద
నాయ నమః

వజ్రసారఖురాఘాతదళితాబ్ధి
రసాహిపాయ నమః
వలద్వాలోత్కటాటోప
ధ్వస్తబ్రహ్మాణ్డకర్ప
రాయ నమః
వదనాన్తర్గతాయాతబ్రహ్మాణ్డ
శ్వాసపద్ధతయే నమః 30
వర్చస్వినే నమః
వరదంష్ట్రాగ్రసమున్మీలితదిక్త
టాయ నమః
వనజాసననాసాన్తర్హంసవా
హావరోహితాయ నమః
వనజాసనదృక్పద్మవికాసా
ద్భుతభాస్కరాయ నమః
వసుధాభ్రమరారూఢదంష్ట్రా
పద్మాగ్రకేసరాయ నమః
వసుధాధూమమషికా రమ్య
దంష్ట్రాప్రదీపకాయ
నమః
వసుధాసహస్రపత్రిమృణాళా
యితదంష్ట్రికాయ నమః
వసుధేన్దీవరాక్రాన్తదంష్ట్రా
చన్ద్రకళాంచితాయ నమః

వసుధాభాజనాలంబదంష్ట్రా
రజతయష్టికాయ నమః
వసుధాభూధరావేధి దంష్ట్రా
సూచీకృతాద్భుతాయ
నమః 40
వసుధాసాగరాహార్యలోక
లోకవధృప్రదాయ నమః
వసుధావసుధాహారిరక్షోధృ
చ్ఛృంగయుగ్మకాయ
నమః
వసుధాధస్సమాలంబినాగ
స్తంభప్రకమ్పనాయ
నమః
వసుధాచ్ఛత్రరజతదణ్డ
చ్ఛృంగమనోరమాయ
నమః
వతంసీకృతమందారాయ
నమః
వశీకృతభూతలాయ నమః
వరదీకృతవృత్తాన్తాయ నమః
వసుధీకృతసాగరాయ నమః
వశ్యమాయాయ నమః
వరగుణక్రియాధారాయ నమః

వరాభిధాయ నమః
వరుణాలయవాస్తవ్యజన్తు విద్రావిఘుర్ఘురాయనమః
వరుణాలయవిచ్ఛేత్రే నమః
వరుణాదిదురాసదాయనమః
వనజాసనసన్తానావనజాత మహాకృపాయ నమః
వత్సలాయ నమః
వహ్నివదనాయ నమః
వరాహవమయాయ నమః
వసవే వమః
వనమాలినే నమః 60
వందివేదాయ నమః
వయస్థాయ నమః
వనజోదరాయ నమః
వేదత్వచే నమః
వేదవిదే నమః
వేదినే నమః
వేదవాదినే నమః
వేదవేదాఙ్గతత్త్వజ్ఞాయ నమః
వేదమూర్తయే నమః
వేదవిద్వేద్యవిభవాయ నమః 70
వేదేశాయ నమః
వేదరక్షణాయ నమః
వేదాన్తసిన్ధుసంచారిణే నమః
వేదదూరాయ నమః
వేదాన్తసిన్ధుమధ్యస్థాచలోద్ధర్త్రే నమః
వితానకృతే నమః
వితానేశాయ నమః
వితానాంగాయ నమః
వితానఫలదాయ నమః
విభవే నమః 80
వితానభావనాయ నమః
విశ్వభావనాయ నమః
విశ్వరూపధృతే నమః
విశ్వదంష్ట్రాయ నమః
విశ్వగర్భాయ నమః
విశ్వగాయ నమః
విశ్వసమ్మతాయ నమః
వేదారణ్యచరాయ నమః
వామదేవాదిమృగసంవృతాయ నమః
విశ్వాతిక్రాన్తమహిమ్నే నమః 90

వన్యభూపతయే నమః
వైకుంఠకోలాయ నమః
విమంతలీలాయ నమః
విలయసింధుగాయ నమః
వపుఃకబళితాజాణ్డాయ నమః
వేగవతే నమః
విశ్వపావనాయ నమః
విపశ్చిదాశయారణ్యపుణ్య
స్ఫూర్తయే నమః
విశృంఖలాయ నమః
విశ్వద్రోహిక్షయకరాయ
నమః 100

విశ్వాధికమహాబలాయ నమః
వీర్యసింధవే నమః
విపద్బంధవే నమః
వియత్సింధుతరఙ్గితాయ నమః
వ్యాదత్తవిద్వేషిసత్త్వ
మస్తాయ నమః
విశ్వగుణాంబుధయే నమః
విశ్వమఙ్గళకాన్తారకృత
లీలావిహారాయ నమః
విశ్వోపజ్ఞదోత్తుఙ్గకరుణా
పాఙ్గాయ నమః 108

ఇతి వకారాది శ్రీ వరాహాష్టోత్తర శతనామావళిః
పరాభవ శ్రావణశుద్ధ త్రయోదశ్యాం లిఖితా
రామేణ సమర్పితా చ శ్రీహయగ్రీవ చరణార
విన్దయోర్జయతాంతరామ్.

శ్రీ హయగ్రీవాయ నమః

నకారాది
శ్రీ నరసింహాష్టోత్తర శతనామస్తోత్రవ్యాఖ్యా

నరసింహో నరో నారస్రష్టా నారాయణో నవః
నవేతరో నరపతిర్నరాత్మా నరచోదనః. 1

నరః పరమాత్మా నారం జలం నవోఽద్భుతః. నవేతరః పురాణః. నరా జీవాః తేషామాత్మభూతః.

నఖభిన్నస్వర్ణశయ్యో నఖదంష్ట్రావిభీషణః
నారభీతదిశానాగో నన్తవ్యో నఖరాయుధః. 2

నఖరా నఖాః, స్వర్ణశయ్యో హిరణ్యకశిపుః.

నాదనిర్భిన్నపద్మాణ్డో నయనాగ్నిహుతాసురః
నటత్కేసరసంజాతవాతవిక్షిప్తవారిదః. 3

నటత్ సంరంభాచ్చలత్ నయనాగ్నిః నయనప్రభూత రోషాగ్నిః దృష్టిరూపాగ్నిరితి వా అస్మిన్ పక్షే లాక్షణికో నయనశబ్దః.

నళినీశసహస్రాభో నతబ్రహ్మాదిదేవతః
నభోవిశ్వంభరాభ్యన్తర్వ్యాపీ దుర్వీక్షవిగ్రహః. 4

దుర్వీక్షః నిరీక్షితుమశక్యః.

నిశ్శ్వాసవాతసంరంభఘూర్ణమానపయోనిధిః
నిర్దయాఙ్ఘ్రియుగన్యాసదళితక్ష్మాహిమస్తకః. 5

క్ష్మా భూరహిశ్శేషః.

నిజసంరంభసంత్రస్తబ్రహ్మరుద్రాదిదేవతః
నిర్దంభభక్తిమద్రక్షోడింభనీతశమోదయః. 6

నిజస్స్వాభావికః అస్మిన్నవతారే ఇతి భావః. ఉదయోఽభివృద్ధిః.

నాకపాలాదివినుతో నాకిలోకకృతప్రియః
నాకిశత్రూదరాంత్రాదిమాలాభూషితకంధరః. 7

లోకస్సమూహః.

నాకేశాసికృతత్రాసదంష్ట్రాభాధూతతామసః
నాకమర్త్యాతలాపూర్ణనాదనిశ్శేషితద్విపః. 8

అతలః పాతాలః. ఆ సమన్తాత్పూర్ణో నిశ్శేషధ్వస్తాః. నాకేశాసిర్వజ్రః.

నామవిద్రావితాశేషభూతరక్షఃపిశాచకః
నామనిశ్శ్రేణికారూఢనిజలోకనిజవ్రజః. 9

భూతా దేవయోనివిశేషాః. రక్షాంసి బ్రహ్మరక్షాంసి. యస్య నామరూపయా నిశ్శ్రేణికయా సాధనేన వైకుంఠలోకం భక్తసంఘ ఆరోహతి స ఇత్యర్థః.

నాళీకనాభో నాగారివంద్యో నాగాధిరాడ్భుజః
నగేంద్రధీరో నేత్రాన్తస్ఖలదగ్నికణచ్ఛటః. 10

నేత్రాన్తాభ్యాం సకాశాత్ స్ఖలన్త్యః అగ్నికణానాం స్ఫులిఙ్గానాం ఛటా యస్య సః.

నారీదురాసదో నానాలోకభీకరవిగ్రహః
నిస్తారితాత్మీయసఙ్ఘో నిజైకజ్ఞేయవైభవః. 11

నరస్య పరమాత్మనః ఇయం నారీ లక్ష్మీః. తస్యాః దురాసదః దుష్ప్రాపః సన్నిధాతుమశక్య ఇతి యావత్. ఆత్మీయ స్య ప్రహ్లాదస్య సంధా ప్రతిజ్ఞా. స్తంభేపి విష్ణురస్తీత్యాకారికా యేన నిస్తారితా నిస్తీర్ణా కృతా, స తథోక్తః. నిజేన స్వేనైకేనైవ జ్ఞాతుం శక్యం వైభవం యస్య.

నిర్వ్యాజభక్తప్రహ్లాదపరిపాలనతత్పరః
నిర్వాణదాయీ నిర్వ్యాజభక్త్యైకప్రాప్యతత్పదః. 12

నిర్వాణం సుఖం మోక్షాఖ్యం. నిర్వ్యాజా ఫలాభిసంధిరహితత్వాద కృత్రిమా. తయా భక్త్యా ఏకయైవ ప్రాప్తుం శక్యం తత్పదం బ్రహ్మస్వరూపం స్వయమితి యావత్. యస్య సః.

నిర్హ్రాదమయనిర్ఘాతదళితాసురరాడ్బలః
నిజప్రతాపమార్తాండఖద్యోతీకృతభాస్కరః. 13

నిరీక్షణక్షతజ్యోతిర్గ్రహతారోడుమణ్డలః
నిష్ప్రపఞ్చబృహద్భాను జ్వాలారుణనిరీక్షణః. 14

నిష్ప్రపఞ్చబృహద్భానుః ప్రళయాగ్నిః. నిరీక్షణాని దృష్టయః.

నఖాగ్రలగ్నారివక్షస్స్రుతరక్తారుణాంబరః
నిశ్శేషరౌద్రనీరన్ధ్రో నక్షత్రాచ్ఛాదితక్షమః. 15

అరిర్హిరణ్యకశిపుః. సర్వోపి రౌద్రరసోఽత్రైవ వర్తత ఇతి నిశ్శేష రౌద్రీత్యుక్తమ్. అస్య సంరంభాన్నక్షత్రాణి సర్వాణి భువి నిపతితానీత్యర్థః. క్షమా భూమిః.

నిర్ణిద్రరక్తోత్పలాక్షో నిరమిత్రో నిరాహవః
నిరాకులీకృతసురో నిర్ణిమేయో నిరీశ్వరః. 16

నిరమిత్రశ్శత్రురహితః. సర్వేషాం నాశితత్వాదితి భావః. అత ఏవ నిరాహవః యుద్ధరహితః. నిమాతుం పరిమాతుమశక్యః నిర్ణిమేయః. సర్వేశ్వరత్వాన్నిరీశ్వరః నాస్య నియన్తా కశ్చిదస్తీత్యర్థః.

నిరుద్ధదశదిగ్భాగో నిరస్తాఖిలకల్మషః
నిగమాద్రిగుహామధ్యనిర్ణిద్రాద్భుతకేసరీ. 17

నిగమో వేద ఏవాద్రిస్తస్య గుహామధ్యే నిర్ణిద్రః జాగరూకః. నిరుద్ధా వ్యాప్తాః అఖిలానాం జనానామ్.

నిజానన్దాబ్ధినిర్మగ్నో నిరాకాశో నిరామయః
నిరహఙ్కారవిబుధచిత్తకాననగోచరః. 18

నిరాకాశః బ్రహ్మణ్యవకాశాభావాదితి భావః.

నిత్యో నిష్కారణో నేతా నిరవద్యగుణోదధిః
నిదానం నిస్తమశ్శక్తిర్నిత్యతృప్తో నిరాశ్రయః. 19

నేతా ఈశ్వరః. నిదానమాదికారణం. నిస్తమశ్శక్తిస్తమసః అజ్ఞానస్య శక్తిస్సామర్థ్యం మోహకత్వం యత్ర నిర్భగ్నం స ఉచ్యతే. సర్వస్యాప్యయమేవాశ్రయ ఇతి నిరాశ్రయః.

నిష్ప్రపఞ్చో నిరాలోకో నిఖిలప్రతిభాసకః
నిరూఢజ్ఞానిసచివో నిజావనకృతాకృతిః. 20

ఆలోకస్సూర్యాదిః. కృతా స్వీకృతా ధృతేతి యావత్.

నిఖిలాయుధనిర్భాతభుజానీకశతాద్భుతః
నిశితాసిజ్వలజ్జిహ్వో నిబద్ధభృకుటీముఖః. 21

నిబద్ధయా భృకుట్యా యుక్తం ముఖం యస్య సః.

నగేన్ద్రకందరవ్యాత్తవక్త్రో నమ్రేతరశ్రుతిః
నిశాకరకరాంకూరగౌరసారతనూరుహః. 22

సారాణి శ్రేష్ఠాని. నమ్రేతరే ఉన్నమ్రే ఊర్ధ్వే ఇతి యావత్.

నాథహీనజనత్రాణో నారదాదిసమీడితః
నారాన్తకో నారచిత్రో నారాజ్ఞేయో నరోత్తమః. 23

జీవబృన్దస్య అన్తరం అన్తస్థం. చిచ్చైతన్యం. నరోత్తమః పురుషోత్తమః. న రీయన్తే న క్షీయన్త ఇతి నరా జీవాః. తేషాం సమూహో నారం. సమీడితః గీతః.

నరాత్మా నరలోకాంశో నరనారాయణో నభః
నతలోకపరిత్రాణనిష్ణాతో నయకోవిదః. 24

నరాత్మా జీవస్వరూపః. నరలోకాంశః "మమైవాంశో జీవలోక" ఇతి గీతా. నరశ్చాసౌ నారాయణశ్చ నరనారాయణః. నారాయణస్య కోఽపి నరావతార ఇత్యర్థః. యద్వా నరా జీవాః నారా ఆపశ్చ ఉభయమయనం యస్య సః. నభః శ్లక్ష్ణయా తత్తుల్యః.

నిగమాగమశాఖాగ్రప్రవాళచరణాంబుజః
నిత్యసిద్ధో నిత్యజయీ నిత్యపూజ్యో నిజప్రభః. 25

నిత్యం సర్వదా నిజప్రభస్స్వయంజ్యోతిః. అగమో వృక్షః.

నిష్కృష్టవేదతాత్పర్యభూమిర్నిర్ణీతతత్త్వకః
నిత్యానపాయిలక్ష్మీకో నిశ్శ్రేయసమయాకృతిః. 26

నిశ్శ్రేయసం మఙ్గళం తత్ప్రచురా తద్రూపా వా ఆకృతిర్యస్య సః. వేదా అస్మిన్నేవ తాత్పర్యవృత్త్యా పర్యవస్యన్తి. అనేనైవ తత్త్వం నిర్ణీతం ప్రస్థానాదిభ్యః.

నిగమశ్రీమహామాలో నిర్దగ్ధత్రిపురప్రియః
నిర్ముక్తశేషాహియశా నిర్ద్వంద్వో నిష్కలో నరీ. 27

నిగమ శ్రీరేవ మహామాలా వనమాలా యస్య సః. నిర్దగ్ధత్రిపురశ్శివ స్తస్యప్రియః. నిర్ద్వంద్వః అసమానః అద్వితీయో వా. నిష్కళంకః నిరంశః నిర్విశేషచిన్మాత్ర ఇత్యర్థః. నరా జీవా అస్య సన్తి శక్త్యత్వేన భృత్యత్వేన వేతి నరీ.

ఇతి నకారాది నరసింహాష్టోత్తర శతనామస్తోత్రమ్

పరాభవశ్రావణ శుద్ధైకాదశ్యామ్ రామేణ

లిఖితా శ్రీ హయగ్రీవాయ సమర్పితా.

శ్రీ హయగ్రీవాయ నమః

నకారాది శ్రీ నరసింహాష్టోత్తర శతనామావళిః

హరిః ఓమ్.

నరసింహాయ నమః
నరాయ నమః
నారస్రష్ట్రే నమః
నారాయణాయ నమః
నవాయ నమః
నవేతరాయ నమః
నరపతయే నమః
నరాత్మనే నమః
నరచోదనాయ నమః
నఖభిన్నస్వర్ణశయ్యాయ నమః 10
నఖదంష్ట్రావిభీషణాయ నమః
నాదభీతదిశానాగాయ నమః
నన్తవ్యాయ నమః
నఖరాయుధాయ నమః
నాదనిర్భిన్నపాద్మాండాయ నమః
నయనాగ్నిహుతాసురాయ నమః
నటత్కేసరసఞ్జాతవాతవిక్షిప్తవారిదాయ నమః
నళినీశసహస్రాభాయ నమః
నతబ్రహ్మాదిదేవతాయ నమః
నభోవిశ్వంభరాభ్యన్తర్వ్యాపిదుర్వీక్ష్యవిగ్రహాయ నమః 20
నిశ్వాసవాతసంరంభఘూర్ణమానపయోనిధయే నమః
నిర్దయాంఘ్రియుగన్యాసదళితక్ష్మాహిమస్తకాయ నమః
నిజసంరంభసంత్రస్తబ్రహ్మరుద్రాదిదేవతాయ నమః

నిర్దంభభక్తిమద్రక్షోడింభకీత
శమోహనాయ నమః
నాకపాలాదివినుతాయ
నమః
నాకిలోకకృతప్రియాయ
నమః
నాకిశత్రూదరాంత్రౌఘ
మాలాభూషితకంధరాయ
నమః
నాకేశాసికృతత్రాసదంష్ట్రా
భాధూతతామసాయ
నమః
నాకమర్త్యాతలాపూర్ణనాద
నిశ్శేషితదిక్తటాయ నమః
నామవిద్రావితాశేషభూత
రక్షఃపిశాచకాయ
నమః 30
నామనిశ్శ్రేణికారూఢ నిజ
లోకనిజప్రజాయ నమః
నాళీకనాభాయ నమః
నాగారిమధ్యాయ నమః
నాగాధిరాడ్భుజాయ నమః
నగేంద్రధీరాయ నమః

నేత్రాంతస్స్ఫురదగ్నిశి
ఖోత్కటాయ నమః
నారీసహోదరాయ నమః
నానాలోకక్షభీతవిగ్రహాయ
నమః
నిస్తారితాత్మసంధాయ
నమః
నిజైకజ్ఞేయవైభవాయ
నమః 40
నిర్వ్యాజభక్తప్రహ్లాద పరి
పాలనతత్పరాయ నమః
నిర్వాణదాయినే నమః
నిర్వ్యాజభక్తైకప్రాప్య
తత్త్వరూపాయ నమః
నిర్హ్రాదమయనిర్ఘాతదళితా
సురరాడ్బలాయ నమః
నిజప్రియాసమాసన్నాంకదోర్
త్వరితృప్తభాగ్యధరాయ నమః
నిరీక్షణక్షతజ్యోతిర్గ్రహతా
రోడుమండలాయ నమః
నిష్ప్రపంచబృహద్భాను
జ్వాలారుణనిరీక్షణాయ
నమః

నఖాగ్రభిన్నదైత్యహృత్
రక్తారుణితకాయాయ నమః
నిశ్శేషరాక్షసీరక్తప్రియాయ నమః
నక్షత్రాచ్ఛాదితసటాయ
నమః
నిర్ణిద్రరక్తోత్పలాక్షాయ
నమః 50
నిరమిత్రాయ నమః
నిరాహారాయ నమః
నిరాకులీకృతసురాయ నమః
నిర్ణిమేయాలయాయ నమః
నిరీశ్వరాయ నమః
నిరుద్ధదశదిగ్భాగాయ నమః
నిరస్తాఖిలకల్మషాయ నమః
నిగమాద్రిగుహామధ్య
నిర్ణిద్రాద్భుతకేసరిణే
నమః
నిజానన్దాబ్ధినిర్మగ్నాయ
నమః
నిరాకారాయ నమః
నిరామయాయ నమః
నిరహంకారవిబుధచిత్తకానన
గోచరాయ నమః
నిత్యాయ నమః
నిష్ప్రకాశాయ నమః
నిర్గుణాయ నమః
నిరస్త్రాణబోధయే నమః
నిరాధారాయ నమః
నిస్త్రైగుణ్యకర్త్రయే నమః
నిత్యతృప్తాయ నమః
నిష్క్రియాయ నమః 70
నిష్ప్రపంచాయ నమః
నిరాతంకాయ నమః
నిఖిలప్రతిభాసకాయ నమః
నిరూఢజ్ఞానవిభవాయ నమః
నిజావనీకృతాకృతయే నమః
నిఖిలాయుధనిర్ఘాతభుజానీక
శతాద్భుతాయ నమః
నిశితాసిజ్వలజ్జిహ్వాయ నమః
నిబద్ధభ్రుకుటీముఖాయ
నమః
నగేన్ద్రకన్దరవ్యాత్తవక్త్రాయ
నమః
నమ్రేతరశ్రుతయే నమః 80
నిశాకరకరాంకూర గౌర
సారతనూరుహాయ నమః

నాథహీనజనత్రాణాయ నమః
నారదాదిసమీడితాయ నమః
నారాన్తరాయ నమః
నారచిత్తయే నమః
నారాజ్ఞేయాయ నమః
నరోత్తమాయ నమః
నరాత్మనే నమః
నరలోకాంశాయ నమః
నరనారాయణాయ నమః 90
నభసే నమః
నతలోకపరిత్రాణనిష్ణాతాయ నమః
నయకోవిదాయ నమః
నిగమాగమశాఖాగ్రప్రవాశచరణాంబుజాయ నమః
నిత్యసిద్ధాయ నమః
నిత్యజయినే నమః
నిత్యపూజ్యాయ నమః
నిజప్రభాయ నమః
నిష్కృష్టవేదతాత్పర్యభూమయే నమః
నిర్ణీతతత్త్వకాయ నమః 100
నిత్యానపాయిలక్ష్మీకాయ నమః
నిశ్శ్రేయసమయాకృతయే నమః
నిగమశ్రీమహామాలాయ నమః
నిర్దగ్ధత్రిపురప్రియాయ నమః
నిర్ముక్తశేషాహియశసే నమః
నిర్ద్వంద్వాయ నమః
నిష్కళాయ నమః
నరిణే నమః 108

ఇతి నకారాది నరసింహాష్టోత్తర శతనామావళిః

పరాభవశ్రావణశుద్ధైకాదశ్యాం రామేణ లిఖితా

శ్రీ హయగ్రీవాయ సమర్పితా.

శ్రీ హ య గ్రీ వా య న మః.

వ కా రా ది
శ్రీ వామనాష్టోత్తర శతనామస్తోత్ర వ్యాఖ్యా

వామనో వారిజాతాక్షో వర్ణీ వాసవసోదరః
వాసుదేవో వావదూకో వాలఖిల్యసమో వరః. 1

వర్ణీ బ్రహ్మచారీ, వావదూకో వక్తా. వాలఖిల్యా అంగుష్ఠ పరిమాణా ఋషయః.

వేదవాదీ విద్యుదాభో వృతదండో వృషాకపిః
వారివాహసితచ్ఛత్రో వారిపూర్ణకమండలుః. 2

వృతస్స్వీకృతో దండో యేన సః. హరవిష్ణూ వృషాకపీ ఇత్యమరః. వారి వాహో మేఘ స్స చ శారదో బోధ్యః. సితచ్ఛత్రాల్లిఙ్గాత్.

వలక్షయజ్ఞోపవీతో వరకౌపీనధారకః
విశుద్ధమౌంజీరశనో విధృతస్ఫాటికస్రజః. 3

రశనా మేఖలా. స్ఫాటికస్రజా స్ఫటికాక్షమాలా.

వృతకృష్ణాజినకుశో విభూతిచ్ఛన్నవిగ్రహః
వరభిక్షాపాత్రకక్షో వారిజారిముఖో వశీ. 4

వరం భిక్షాపాత్రం కక్షాయాం యస్య సః. వశీ బాలత్వేఽపి కామాద్యనభిభూతత్వాజ్జితేన్ద్రియః. స్త్రీభిన్నేషు వస్తుషు బాలానామప్యస్తి హి కామాదికమ్.

వారిజాక్షీ శ్రీవృద్ధసేవీ వదనస్మితచన్ద్రికః
వల్గుభాషీ విశ్వచిత్తధనస్తేయీ విశిష్టధీః. 5

వదనే స్మితరూపా చన్ద్రికా యస్య సః. వల్గు మంజు యథాతథా భాషత ఇతి వల్గుభాషీ. విశిష్టా సర్వోత్కృష్టా ధీర్యస్య సః.

వసన్తసదృశో వహ్ని శుద్ధాంగో విపులప్రభః
విశారదో వేదమయో విద్వదర్థిజనావృతః. 6

వసన్తవత్సుందరః. వహ్నివత్పవిత్రః. విశారదో విద్వాన్. వేదస్వరూపః విద్వాంసశ్చ తే అర్థినశ్చ తేషాం జనేన బృన్దేన అవృతః. బలిచక్రవర్తి సమీపగమన సమయే ఇతి భావః.

వితానపావనో విశ్వవిస్మయో వినయాన్వితః
వందారుజనమందారో వైష్ణవర్క్ష విభూషణః. 7

వితానస్య బలియజ్ఞస్య పావనః. విశ్వస్య విస్మయో యస్మాత్సః. వైష్ణవర్క్షం శ్రవణం తస్య విభూషణః తదుత్పన్నత్వాత్.

వామాక్షీమదనో విద్వన్నయనామ్బుజభాస్కరః
వారిజాసనగౌరీశవయస్యో వాసవప్రియః. 8

వామాక్షీణాం మన్మథః. బ్రహ్మరుద్రయోస్సఖా. ఇన్ద్రస్య ప్రేమాస్పదః.

వైరోచనిముఖాలంకృద్వైరోచనివనీపకః
వైరోచనియశస్సింధు చన్ద్రమా వైరిబాడబః. 9

వైరోచనిర్బలిః. వనీపకో యాచకః. వైరిణో రాక్షసా శుక్రాచార్యపురోగమా స్తేషాం బడబానలః. అలంకరోతీత్యలంకృత్.

వాసవార్థస్వీకృతార్థిభావో వాసితకైతవః
వైరోచనికరాంభోజ రససిక్తపదాంబుజః. 10

వాసవస్యార్థః ప్రయోజనం తస్మిన్ విషయే తస్మై ఇతి వా స్వీకృతః అర్థిభావో యాచకతా యాచ్ఞేతి యావత్. యేన సః. వాసితం పరిమళితం కైతవం యేన సః. స్వయం కైతవం స్వీకృత్య స్వస్వీకరణేన హేతునా అలంచకార తదిత్యర్థః రసో మరందో జలం చ.

వైరోచనికరాబ్ధారా పూరితాంజలిపఙ్కజః
వియత్పతితమందారో విన్ధ్యావళీకృతోత్సవః. 11

వియతః పతితాని మందారాణి యస్మిన్ సః. విన్ధ్యావళిర్బలిభార్యా తస్యై కృతః ఉత్సవో యేన సః. వామనాయ పదత్రయ పరిమితభూభాగం దాతుం సాతీవోత్సుకా. బాలేషు స్త్రీణాం ప్రేమాతిశయత్వాదితి భావః.

వైషమ్యనైర్ఘృణ్యహీనో వైరోచనికృతప్రియః
విదారితైకకావ్యాక్షో వాంఛితాఙ్ఘ్రిత్రయక్షితిః. 12

ఏకం కావ్యస్య శుక్రస్య అక్షి యేన విదారితం సః. వాఞ్ఛితా యాచితా అఙ్ఘ్రిత్రయ పరిమితా క్షితిః యేన సః.

వైరోచనిమహాభాగ్య పరిణామో విషాదహృత్
వియద్దుందుభినిర్ఘుష్ట బలివాక్యప్రహర్షితః. 13

విషాదం దేవానామితి భావః. బలివాక్యం తుభ్యం పదత్రయం భూభాగం దదామీత్యాకారకమ్. ఖే దున్దుభిధ్వనిః. బలివాక్యదాన సమయ ఏవాసీదితి వాక్యస్య తన్నిర్ఘుష్టత్వమ్.

వైరోచనిమహాపుణ్యాహార్యతుల్యవివర్ధనః
విబుధద్వేషిసంత్రాసతుల్యవృద్ధవపుర్విభుః. 14

వైరోచనేర్మహతా పుణ్యపర్వతేన తుల్యం యథా తథా విశేషేణ వర్ధతే ఇతి వివర్ధనః. భగవతే భూదానాద్బలేః పుణ్యం యథా అవర్ధత తథా వామనోఽపీత్యర్థః. విభుర్వ్యాపకః.

విశ్వాత్మా విక్రమక్రాన్తలోకో విబుధరఞ్జనః
వసుధామణ్డలవ్యాపిదివ్యైకచరణాంబుజః. 15

విశ్వాత్మా విశ్వరూపః విక్రమః పాదన్యాసః.

విధాత్రణ్డవిసర్భేది ద్వితీయచరణాంబుజః
విగ్రహస్థితలోకౌఘో వియద్గఙ్గోదయాఙ్ఘ్రికః. 16
వరాయుధధరో వన్ద్యో విలసద్భూరిభూషణః
విష్వక్సేనాద్యుపవృతో విశ్వమోహాబ్జనిస్స్వనః. 17

ఉపవృతః పరీతః. విశ్వస్య మోహో యస్మాత్సచాసౌ అబ్జస్య శంఖస్య నిస్స్వనో రావో యస్య సః.

వాస్తోష్పత్యాదిదిక్పాలబాహుర్విధుమయాశయః
విరోచనాక్షో వహ్న్యాస్యో విశ్వహేత్వర్షిగుహ్యకః. 18

వాస్తోష్పతిరిన్ద్రః. విశ్వహేతవశ్చ తే ఋషయః కశ్యపాదయః ప్రజాపతయ ఇత్యర్థః. తే గుహ్యా యస్య సః. శేషాద్విభాషేతి కః.

వార్ధికుక్షిర్వారివాహకేశో వక్షస్స్థలేన్దిరః
వాయునాసో వేదకంఠో వాక్ఛందా విధిచేతనః. 19

వాచి ఛందాంసి యస్య సః. చేతనా బుద్ధిః.

వరుణస్థానరసనో విగ్రహస్థచరాచరః
విబుధర్షిగణప్రాణో విబుధారికటిస్థలః. 20

వరుణస్య స్థానభూతా రసనా యస్య చరాణి జంగమాని అచరాణి స్థావరాణి చ అస్య గాత్రే సన్తి. విబుధర్షయో దేవర్షయో నారదాద్యాః. విబుధారయో దైత్యా దానవాశ్చ కటిస్థలే జఘనే యస్య.

విధిరుద్రాదివినుతో విరోచనసుతాన్దనః
వారితాసురసందోహో వార్ధిగంభీరమానసః, 21

అన్దనో బన్ధకః. వారితా నివారితా స్వపరివారేణేతి భావః.

విరోచనపితృస్తోత్రకృతశాన్తిర్వృషప్రియః
విన్ధ్యావళిప్రాణనాథ భిక్షాదాయీ వరప్రదః. 22

విరోచనపితా ప్రహ్లాదః. శాన్తిర్విశ్వరూపోప సంహారః. వృషోధర్మః. యతోఽయం వరప్రదో వరదః తతో విన్ధ్యావళ్యాః పతిభిక్షాం యాచమానా యాస్తాం దదౌ.

వాసవత్రాకృతస్వర్గో వైరోచనికృతాతలః
వాసవశ్రీలతోపఘ్నో వైరోచనికృతాదరః, 23

వాసవత్రాకృతః ఇన్ద్రాధీనః కృతః. "దేయేత్రా"చేతి త్రాకృతం దత్తమ్. శ్రీస్సంపదేవ లతా,

విబుధద్రుసుమాపాఙ్గవారితాశ్రితకశ్మలః
వారివాహోపమో వాణీభూషణోఽవతు వాక్పతిః. 24

అశ్రితానామిన్ద్రాదీనాం కశ్మలనివారణే ఉపమాన మాహ ఇతి. వాచాం వేదవాచాం పతిః పరిబృఢః. వాణీం కవీనాంవాచం భూషయతి స్వసంబంధేనేతి వాణీ భూషణః అయమవతు అస్మానితి శేషః.

ఇతి వకారాది వామనావతారాష్టోత్తర శతమ్
వరాభవ శ్రావణ బహుళప్రతిపది
లిఖితం రామేణ సమర్పితం చ
శ్రీ హయగ్రీవాయ దేవాయ

శ్రీ హయగ్రీవాయ నమః

వకారాది శ్రీ వామనాష్టోత్తర శతనామావళిః

హరిః ఓమ్

వామనాయ నమః
వారిజాతాక్షాయ నమః
వర్ణినే నమః
వాసవసోదరాయ నమః
వాసుదేవాయ నమః
వావదూకాయ నమః
వాలఖిల్యసమాయ నమః
వరాయ నమః
వేదవాదినే నమః
విద్యుదాభాయ నమః 10
వృతదండాయ నమః
వృషాకపయే నమః
వారివాహసితచ్ఛత్రాయ నమః
వారిపూర్ణకమండలవే నమః
వలక్షయజ్ఞోపవీతాయ నమః
వరకౌపీనధారకాయ నమః
విశుద్ధమౌంజీరశనాయ నమః
విధృతస్ఫాటికస్రజాయ నమః
వృతకృష్ణాజినకుశాయ నమః
విభూతిచ్ఛన్నవిగ్రహాయ నమః 20
వరభిక్షాపాత్రకక్షాయ నమః
వారిజారిముఖాయ నమః
వశినే నమః
వారిజాఙ్ఘ్రియే నమః
వృద్ధసేవినే నమః
వదనస్మితచన్ద్రికాయ నమః
వల్గుభాషిణే నమః
విశ్వచిత్తధనస్తేయినే నమః
విశిష్టధియే నమః
వసన్తసదృశాయ నమః 30
వహ్నిశుద్ధాంగాయ నమః
విపులప్రభాయ నమః
విశారదాయ నమః
వేదమయాయ నమః
విద్వదర్థిజనావృతాయ నమః
వితానపావనాయ నమః

విశ్వవిస్మయాయ నమః
వినయాన్వితాయ నమః
వందారుజనమన్దారాయ నమః
వైష్ణవర్క్ష విభూషణాయ నమః 40
వామాక్షిమదనాయ నమః
విద్వన్నయనామ్బుజ భాస్కరాయ నమః
వారిజాసనగౌరీశవయస్యాయ నమః
వాసవప్రియాయ నమః
వైరోచనిమఖాలంకృతే నమః
వైరోచనివనీపకాయ నమః
వైరోచనియశస్సిన్ధుచన్ద్రమసే నమః
వైరిబాడబాయ నమః
వాసవార్థస్వీకృతార్థిభావాయ నమః
వాసితకైతవాయ నమః 50
వైరోచనికరామ్భోజజలసిక్తపదామ్బుజాయ నమః
వైరోచనికరాబ్ధారాపూరితాఙ్ఘ్రిపఙ్కజాయ నమః
వియత్పతితమందారాయ నమః
విన్ధ్యావళికృతోత్సవాయ నమః
వైషమ్యనైర్ఘృణ్యహీనాయ నమః
వైరోచనికృతప్రియాయ నమః
విదారితైకకావ్యాక్షాయ నమః
వాంఛితాఙ్ఘ్రిత్రయక్షితయే నమః
వైరోచనిమహాభాగ్య పరిణామాయ నమః
విషాదహృతే నమః 60
వియద్దున్దుభినిర్ఘుష్టబలివాక్యప్రహర్షితాయ నమః
వైరోచనిమహాపుణ్యాహార్యతుల్యవివర్ధనాయ నమః
విబుధద్వేషిసన్త్రాసతుల్యవృద్ధవపుషే నమః

విభవే నమః
విశ్వాత్మనే నమః
విక్రమక్రాన్తలోకాయ నమః
విబుధరంజనాయ నమః
వసుధామణ్డలవ్యాపి దివ్యైక
చరణామ్బుజాయ నమః
విధాత్రణ్డవినిర్భేదిద్వితీయ
చరణామ్బుజాయ నమః
విగ్రహస్థితలోకౌఘాయ
నమః 70
వియద్గఙ్గోదయాఙ్ఘ్రికాయ
నమః
వరాయుధధరాయ నమః
వన్ద్యాయ నమః
విలసద్భూరిభూషణాయ నమః
విష్వక్సేనాద్యుపవృతాయ
నమః
విశ్వమోహాబ్జనిస్వనాయ
నమః
వాస్తోష్పత్యాదిదిక్పాల
బాహవే నమః
విధుమయాశయాయ నమః
విరోచనాక్షాయ నమః

వహ్న్యాస్యాయ నమః 80
విశ్వహేత్వర్షిగుహ్యకాయ
నమః
వార్ధికుక్షయే నమః
వారివాహకేశాయ నమః
వక్షస్స్థలేన్దిరాయ నమః
వాయునాసాయ నమః
వేదకంఠాయ నమః
వాక్ఛందసే నమః
విధిచేతనాయ నమః
వరుణస్థానరసనాయ నమః
విగ్రహస్థచరాచరాయ
నమః 90
విబుధర్షిగణప్రాణాయ నమః
విబుధారికటిస్థలాయ నమః
విధిరుద్రాదివినుతాయ నమః
విరోచనసుతానన్దనాయ
నమః
వారితాసురసన్దోహాయ నమః
వార్ధిగమ్భీరమానసాయ
నమః
విరోచనపితృస్తోత్ర కృత
శాన్తయే నమః

వృషప్రియాయ నమః
విన్ధ్యావళిప్రాణనాథ భిక్షాదాయనే నమః
వరప్రదాయ నమః 100
వాసవత్రాకృతస్వర్గాయ నమః
వైరోచనికృతాతలాయ నమః
వాసవశ్రీలతోపఘ్నాయ నమః
వైరోచనికృతాదరాయనమః
విబుధద్రుమపుష్పౌఘవారితాశ్రితకశ్మలాయ నమః
వారివాహోపమాయ నమః
వాణీభూషణాయ నమః
వాక్పతయే నమః 108

ఇతి వకారాది వామనాష్టోత్తర శతనామావళి రియం
వరాభవశ్రావణ బహుళ ప్రతిపది
లిఖితా రామేణ దత్తా చ
శ్రీహయగ్రీవార్పణమస్తు.

శ్రీ హయగ్రీవాయ నమః.

రకారాది
శ్రీపరశురామాష్టోత్తరశతనామస్తోత్రవ్యాఖ్యా

శ్లో॥ రామో రాజాటవీవహ్నీ రామచన్ద్రప్రసాదకః
రాజరక్తాపగాస్నాతో రాజీవాయతలోచనః. 1

రైణుకేయో రుద్రశిష్యో రేణుకాచ్ఛేదనో రయీ
రణధూతమహాసేనో రుద్రాణీధర్మపుత్రకః. 2

రయీ. జవవాన్ ధూతః పలాయితః. మహాసేనస్స్కన్దో యస్యేతి బహువ్రీహిః.

రాజత్పరశునిర్భిన్న కార్తవీర్యార్జునద్రుమః
రాత్తాఖిలరసారక్త కృతపైతృకతర్పణః. 3

రత్నాకరకృతావాసో రతీశకృతవిస్మయః
రాగహీనో రాగదూరో రక్షితబ్రహ్మచర్యకః. 4

రత్నాకరేతి. సర్వాంభువం ద్విజేభ్యోదత్వా సముద్రాత్కియత్ స్థలం ప్రగృహ్య తత్రస్థిత ఇత్యర్థః. రతీశేతి. సర్వేబ్రహ్మాదయోపి మత్పరతన్త్రా ఏవ. అయమేకస్తు కామావశగః అజన్మబ్రహ్మచారిత్వాదితి. స్మరఏనం దృష్ట్వా విస్మయత ఇత్యర్థః రక్షితేతి బ్రహ్మచర్యవ్రతస్య అయమేక ఏవాలమ్బన మిత్యర్థః.

రాజ్యమత్తక్షత్రబీజ భర్జనాగ్నిప్రతాపవాన్
రాజద్భృగుకులామ్భోధి చన్ద్రమా రఞ్జితద్విజః. 5

రక్తోపవీతో రక్తాక్షో రక్తలిప్తో రణోద్ధతః
రణత్కుఠారో రవిభూదణ్డాయితమహాభుజః 6

రవిభూర్యమః.

రమానాథధనుర్ధారీ రమాపతికలామయః
రమాలయమహావక్షా రమానుజలసన్ముఖః 7

కలామయః. అంశరూపః అవతార ఇతియావత్. రమాలయేతి రామచన్ద్రకృష్ణాద్యవతారేషు సీతారుక్మిణ్యాదిరూపిణీలక్ష్మీః అత్రతువక్షస్యేవ నిలీయవర్తతే. నతుబహిః కాన్తారూపేణేతి భావః. రమానుజశ్చన్ద్రః.

రసైకమల్లో రసనాఽవిషయోద్దణ్డ పౌరుషః
రామనామశ్రుతిస్రస్త క్షత్రియాగర్భసఞ్చయః. 8

రసైకమల్లః పృథివ్యామేకమల్లః రసనాయా లక్షణయా వాచః.

రోషానలమయాకారో రేణుకాపునరాననః
రాధేయచాతకామ్భోదో రుద్ధచాపకలాపగః. 9

రోషానలేతి, రోషాగ్నిరేవ పరశురామరూపేణజాత ఇతి భావః, రేణుకేతి. పునరానయతిజీవయతీతి పునరాననః పితురాజ్ఞయా రేణుకాం ఛిత్వా పునస్తద్వరేణ తాంజీవితవా నిత్యర్థః. రాధేయేతి, అంభోదశ్చాతకాయ యథా కాఙ్క్షితం జలబిన్దు బృన్దం దదాతి తద్వదయం కర్ణాయ కాఙ్క్షితమన్త్రవిద్యామితి భావః రుద్ధా అత్రైవ ప్రవేశితా, చాపకలాపగా ధనుర్వేదరూపనదీ యేన. సరుద్ధచాపకలాపగః, ధనుర్వేద సముద్ర ఇత్యర్థః.

రాజీవ చరణద్వన్ద్వ చిహ్నపూతమహేన్ద్రకః
రామచన్ద్రన్యస్తతేజా రాజశబ్దార్థనాశనః. 10

మహేన్ద్రగిరినిలయ ఇత్యర్థః రాజేతి శబ్దం నిరర్థకం కృతవాన్, భువి రాజ్ఞామభావాదితి భావః.

రాద్ధదేవద్విజవ్రాతో రోహితాశ్వాననార్చితః
రోహితాశ్వదురాధర్షో రోహితాశ్వప్రపావనః. 11

రాద్ధస్సేవితః రోహితాశ్వోవహ్నిః తదాననా దేవాః. ప్రకర్షేణ పావయతి లోకం స్వవైభవేనేతి ప్రపావనః, ఉత్తరార్ధే ఉపమానాని సామాన్యవచనైరితి సమాసః.

రామనామప్రథమానార్థో రత్నాకరగభీరధీః
రాజన్యాక్షౌహిణీసమూబద్ధ సింహమధ్యోరవిద్యుతిః. 12

రామేతినామ్నః ప్రథమాభిధేయః, ఇతః పూర్వం రామపదవాచ్యస్యాభావాదితి భావః, ద్యుతిరజ్జకాన్తిః.

రజతాద్రిగురుస్థానో రుద్రాణీప్రేమభాజనమ్
రుద్రభక్తోరౌద్రమూర్తీ రుద్రాధికపరాక్రమః. 13

రవితారాచిరస్థాయీ రక్తదేవర్షిభావనః
రమ్యోరమ్యగుణోరక్తో రాతభక్తాఖిలేప్సితః, 14

రవివత్తారావచ్చ చిరస్థాయీ, చిరజీవీత్యర్థః. రక్తా స్వస్మిన్ననురక్తా దేవర్షిభావనా, దేవర్షితా యస్య సః, భవిష్యద్దేవర్షావస్మిన్ దేవర్షితారూపరామాద్యథానురక్తేత్యర్థః యద్వా రక్తా ఈప్సితా దేవర్షిభావనా దేవర్షిరహంభవేయమితి సంస్కారః యస్య స తథోక్తః, రక్తః ఆశ్రితేష్వితి భావః, రాతాని దత్తాని.

రచితస్వర్ణసోపానో రద్ధితాశయవాసనః
రుద్ధప్రాణాదిసఞ్చారో రాజద్బ్రహ్మపదస్థితః. 15

ఆశయ వాసనా, మనోదోషాః కామాదయః, బ్రహ్మపదం బ్రహ్మరన్ధ్రాఖ్యమ్.

రతసూనుమహాధీరో రసానురశిఖామణిః
రక్తసిద్ధీరమ్యాతపా రాతతీర్థాటనోరసీ. 16

రక్తాస్వస్మిన్ననురక్తా స్సిద్ధయోష్టౌమహాసిద్ధయో యస్యసః రాతం స్వీకృతం కార్తవీర్యవధజాతపాపనిరాసాయ పిత్రాదేశేన తీర్థయాత్రాం కృతవా నిత్యర్థః రసః కృతకృత్యత్వ జన్యఆనన్దః అస్యాస్తీతిరసీరత్నసాను ర్మేరుః.

రచితభ్రాతృహాననో రక్షితభ్రాతృకో రణీ
రాజాపహృతతాతేష్టిధేన్వాహర్తా రసాప్రభుః. 17

రణీ ప్రశస్తయుద్ధః. రసాయా భువః ప్రభురధిపతిః రాజ్ఞో జిత్వా సర్వాం భువం స్వాయత్తీ కృతవానిత్యర్థః.

రక్షితబ్రాహ్మ్యసామ్రాజ్యో రౌద్రాణేయజయధ్వజః
రాజకీర్తిమయచ్ఛత్రో రోమహర్షణవిక్రమః. 18

బ్రాహ్మ్యం తపో వేదాది. సామ్రాజ్యం సమ్రాజాం రాజ్ఞామిదం దుష్టనిగ్రహాది. తే ఉభే యేన రక్షితే స తథోక్తః. రౌద్రాణేయః కుమార ఏవ జయధ్వజః జయస్తంభః యస్య రాజా చన్ద్ర ఏవ కీర్తిమయం ఛత్రం యస్య సః. యస్య విక్రమే స్మృతే సతి నృణాం రోమహర్షో భవతి స రోమహర్షణ విక్రమః.

రాజశౌర్యరసాంభోధి కుంభసంభూతి సాయకః ·
రాత్రిందివ సమాజాగ్ర త్ప్రతాపగ్రీష్మభాస్కరః. 19

యస్య సాయకైః అగస్త్యేన సముద్ర ఇవ రాజ్ఞాం శౌర్యం పీతం స ఇత్యర్థః రాత్రిం దివ మహోరాత్రమపి సమ్యగాసమన్తాజ్జాగ్రత్ జాగరూకః ప్రతాప ఏవ గ్రీష్మర్తుగతభాస్కరః యస్య సః. భాస్కరస్తు అహ్న్యేవ అయన్తు న తథేతి వ్యతిరేకః.

రాజబీజోదరక్షోణీవరిత్యాగీ రసాత్పతిః
రసాభారహరో రస్యో రాజీవజకృతక్షమః. 20

ధిగియం క్షోణీ రాజబీజముదరే నిగూఢం ధృతవతీత్యమూర్ఘాద్భవం కశ్యపాదిభ్యో దత్తవానిత్యర్థః. రసం సుధామయ స్తీతి రసాదో దేవాస్తేషాం పతిః పాలకః పోషకత్వం చాస్య యజ్ఞాద్యమృతప్రదానద్వారేతి జ్ఞేయమ్. రస్యో బ్రహ్మణ్యః "రసో వై స" ఇతి శ్రుతేః. రాజీవజేన బ్రహ్మణా కృతా ఉత్పాదితా క్షమా యస్య సః. బ్రహ్మప్రార్థనయా క్షత్రవధాన్ని వృత్త ఇత్యర్థః.

రుద్రమేరుధనుర్భంగ క్రుద్ధాత్మా రౌద్రభూషణః
రామచన్ద్రి ముఖజ్యోత్స్నా మృతక్షాళితహృన్మలః. 21

రౌద్రో రసో భూషణం యస్య సః, హృదో మలం రోషాఖ్యమ్.

రామాభిన్నో రుద్రమయో రామరుద్రోభయాత్మకః
రామపూజితపాదాబ్జో రామవిద్వేషికైతవః, 22

నను శ్రీరామేణ జితః పరశురామో న వైవమిత్యత ఆహ. రామాభిన్న ఇతి. శ్రీరామాదభిన్న ఏవ. ఉభయోరపి విష్ణ్వవతారత్వాత్. నను రుద్రశిష్యోయం రుద్రాదన్యోన ఇత్యత ఆహ. రుద్రమయ ఇతి. నను కథమేకస్య రామత్వం రుద్రత్వం చేత్యత ఆహ – రామరుద్రోభయాత్మక ఇతి. రామపూజితేతి బ్రాహ్మణః పరశురామః క్షత్రియేణ రామేణ పూజితవ్య ఇతి భావః. నను శ్రీరామ పరశురామయో రుభయోరేకత్వే కుతః శ్రీరామే అస్య ద్వేష ఇత్యత ఆహ – రామ విద్వేషీతి. కైతవం యస్య సః. న వాస్తవికద్వేషః కిన్తు కృత్రిమ ఏవేత్యర్థః.

రామానన్దో రామరామో రామో రామాత్మసంచ్ఛిదః
రామప్రియో రామతృప్తో రామగో రామవిశ్రమః. 23

రామానన్దః బ్రహ్మానన్దః. రామే బ్రహ్మణి రామో రతిర్యస్య స రామరామః. రామః పరమాత్మా రామే బ్రహ్మణి ఆత్మా యేషాన్తేషు జ్ఞానిషు నిర్భిదః భేదరహితః, తదభిన్న ఇత్యర్థః. యద్వా రామే శ్రీరామే ఆత్మని చ భేదరహితః. వస్తుతస్తు రామే పరమాత్మని ఆత్మసు జీవేషు చ నిర్భిదః భేదబుద్ధిరహిత ఇత్యర్థః. రామః పరమాత్మైవ ప్రియః యస్య సః. రామతృప్త ఆత్మతృప్త ఇత్యర్థః. రామమాత్మానం గచ్ఛతి భజతి ఇతి రామగః ఆత్మస్వరూప చిన్తక ఇత్యర్థః. రామేఆత్మన్యేవ విశ్రమః విశ్రాన్తిర్యస్య సః.

రామజ్ఞాన కుఠారాత్త రాజలోక మహాతమాః
రామాత్మ ముక్తిదో రామో రామదో రామమంగళః. 24

రామజ్ఞానం బ్రహ్మజ్ఞానమేవాసిః కుఠారః. రామే బ్రహ్మణి ఆత్మా మనః యేషాన్తేషాం ముక్తిదః. "రమన్తేయోగినస్స్వస్మి" న్నితి రామః యోగప్రధానోయం శబ్దః. రామం బ్రహ్మ దదాతీతి రామదః. రామస్య కవేః మఙ్గళం యస్మాత్సః.

మఙ్గళం జామదగ్న్యాయ కార్తవీర్యార్జునచ్ఛిదే
మఙ్గళం పరమోదార! సదాపరశురామ! తే 25

మఙ్గళం రాజకాలాయ దురాధర్షాయ మఙ్గళం
మఙ్గళం మహనీయాయ జామదగ్న్యాయ మఙ్గళమ్.

జమదగ్ని తనూజాయ జితాఖిలమహీభృతే
జాజ్వల్యమానాయుధాయ జామదగ్న్యాయ మఙ్గళమ్.

ఇతి రామేణకృతం పరాభవాబ్దే వైశాఖశుద్ధ
తృతీయాయాం పరశురామ జయన్త్యాం
రకారాది పరశురామాష్టోత్తరశతమ్
శ్రీ హయగ్రీవాయ సమర్పితమ్.

శ్రీ హయగ్రీవాయ నమః

రకారాది శ్రీ పరశురామాష్టోత్తర శతనామావళిః

హరిః ఓమ్.

రామాయ నమః
రాజాటవీవహ్నయే నమః
రామచన్ద్రప్రసాదకాయ నమః
రాజరక్తారుణస్నాతాయ నమః
రాజీవాయతలోచనాయ నమః
రైణుకేయాయ నమః
రుద్రశిష్యాయ నమః
రేణుకాచ్ఛేదనాయ నమః
రయిణే నమః
రణధూతమహాసేనాయ నమః 10
రుద్రాణీధర్మపుత్రకాయ నమః
రాజత్పరశువిచ్ఛిన్నకార్తవీర్యార్జునద్రుమాయ నమః
రాతాఖిలరసాయ నమః
రక్తకృతపైతృకతర్పణాయ నమః
రత్నాకరకృతావాసాయ నమః
రతీశకృతవిస్మయాయ నమః
రాగహీనాయ నమః
రాగదూరాయ నమః
రక్షితబ్రహ్మచర్యకాయ నమః
రాజ్యమత్తక్షత్రబీజభర్జనాగ్నిప్రతాపవతే నమః 20
రాజద్భృగుకులాంభోధిచన్ద్రమసే నమః
రంజితద్విజాయ నమః
రక్తోపపీతాయ నమః
రక్తాక్షాయ నమః
రక్తలిప్తాయ నమః

రణోద్ధతాయ నమః
రణత్కుఠారాయ నమః
రవిభూదణ్డాయిత మహో భుజాయ నమః
రమానాథధనుర్ధారిణే నమః
రమాపతికలామయాయ నమః 30
రమాలయమహావక్షసే నమః
రమానుజలసన్ముఖాయ నమః
రక్షైకమల్లాయ నమః
రసనాఽవిషయోద్దండ పౌరుషాయ నమః
రామనామశ్రుతిస్రస్తక్షత్రియాగర్భసంచయాయ నమః
రోషానలమయాకారాయ నమః
రేణుకాపునరానయనాయ నమః
రాధేయచాతకాంభోదాయ నమః
రుద్ధచాపకలాపగాయ నమః

రాజీవచరణద్వంద్వచిహ్నపూతమహేన్ద్రికాయ నమః 40
రామచన్ద్రన్యస్తతేజసే నమః
రాజశబ్దార్థనాశనాయ నమః
రాద్ధదేవద్విజవ్రాతాయ నమః
రోహితాశ్వావనార్చితాయ నమః
రోహితాశ్వదురాధర్షాయ నమః
రోహితాశ్వప్రసాదనాయ నమః
రామనామప్రధానార్థాయ నమః
రత్నాకరగభీరధియే నమః
రాజన్మాంజీసమాబద్ధ సింహమధ్యాయ నమః
రవిద్యుతయే నమః 50
రజతాద్రిగురుస్థానాయ నమః
రుద్రాణీప్రేమభాజనాయ నమః
రుద్రభక్తాయ నమః

రౌద్రమూర్తయే నమః
రుద్రాధికపరాక్రమాయ నమః
రవితారాచిరస్థాయినే నమః
రక్తదేవర్షిభావనాయ నమః
రమ్యాయ నమః
రమ్యగుణాయ నమః
రక్తాయ నమః 60
రాతభక్తాభిలేప్సితాయ నమః
రచితస్వర్గగోపాయ నమః
రంధితాశయవాసనాయనమః
రుద్ధప్రాణాదిసంచారాయ నమః
రాజద్బ్రహ్మపదస్థితాయ నమః
రత్నసానుమహాధీరాయనమః
రసాసురశిఖామణయే నమః
రక్తసిద్ధయే నమః
రమ్యతపసే నమః
రాతతీర్థాటనాయ నమః 70
రసినే నమః
రచితభ్రాతృహననాయనమః
రక్షితభ్రాతృకాయ నమః
రాణినే నమః
రాజాపహృతతాతేష్టిధేన్వాహర్త్రే నమః
రసాప్రభవే నమః
రక్షితబ్రాహ్మ్యసామ్రాజ్యాయ నమః
రౌద్రాణేయజయధ్వజాయ నమః
రాజకీర్తిమయచ్ఛత్రాయ నమః
రోమహర్షణవిక్రమాయ నమః 80
రాజశౌర్యరసాంభోధికుంభసంభూతిసాయకాయ నమః
రాత్రిందిపసమాజాగ్రత్ప్రతాపగ్రీష్మభాస్కరాయ నమః
రాజబీజోదరక్షోణీపరిత్యాగినే నమః
రసాత్పతయే నమః
రసాభారహరాయ నమః

రస్యాయ నమః
రాజీవజకృతక్షమాయ నమః
రుద్రమేరుధనుర్భంగ క్రుద్ధాత్మనే నమః
రౌద్రభూషణాయ నమః
రామచన్ద్రిముఖజ్యోత్స్నామృతక్షాళితహృత్కమలాయ నమః 90
రామాభిన్నాయ నమః
రుద్రమయాయ నమః
రామరుద్రోభయాత్మకాయ నమః
రామపూజితపాదాబ్జాయ నమః
రామవిద్వేషికైతవాయ నమః
రామానన్దాయ నమః
రామనామాయ నమః
రామాయ నమః
రామాత్మనిర్భిదాయ నమః
రామప్రియకరాయ నమః 100
రామతృప్తాయ నమః
రామగాయ నమః
రామవిశ్రమాయ నమః
రామజ్ఞానకుఠారాత్తరాజలోకమహాతమసే నమః
రామాత్మముక్తిదాయ నమః
రామాయ నమః
రామదాయ నమః
రామమఙ్గళాయ నమః 108

ఇతి రామేణకృతం పరాభవాబ్దే వైశాఖశుద్ధ
తృతీయాం పరశురామ జయన్త్యాం
రకారాది పరశురామాష్టోత్తరశతమ్
శ్రీ హయగ్రీవాయ సమర్పితమ్

శ్రీ హయగ్రీవాయ నమః

రకారాది
శ్రీ రామాష్టోత్తర శతనామస్తోత్ర వ్యాఖ్యా

శ్లో॥ రామో రాజీవపత్రాక్షో రాకాచన్ద్రనిభాననః
రాత్రించరార్దితక్షోణీ పరితాపవినాశనః. 1

రాజీవనాభో రాజేన్ద్రో రాజీవాసనసంస్తుతః
రాజరాజాదిదిక్పాల మౌళిమాణిక్యదీపితః. 2

రాజా చాసావిన్ద్రశ్చ రాజేన్ద్రః. పరమేశ్వరాణాం రాజేత్యర్థః. 'ఇది పరమైశ్వర్యే' ఇతి ధాతో రౌణాదికస్రన్.

రాఘవాన్వయపాథోధిచన్ద్రో రాకేన్దుసద్యశాః
రామచన్ద్రో రాఘవేన్ద్రో రాజీవరుచిరాననః. 3

రఘూణాం రఘోర్వా అయం రాఘవ స్సచాసావన్వయః రాఘవాన్వయో రఘువంశః. రాఘవేన్ద్రో రఘూణా మిన్ద్రః రఘూత్తమ ఇత్యర్థః.

రాజానుజా మందిరోరా రాజీవవిలసత్పదః
రాజీవహస్తో రాజీవప్రియవంశ కృతోదయః. 4

రాజానుజా లక్ష్మీః. రాజీవప్రియ వంశ స్సూర్యవంశః.

రాత్రిపవ్యాప్యుభృన్మూర్తి రాజాంశురుచిరస్మితః
రాజీవహారో రాజీవధారీ రాజీవజాప్రియః. 5

రాత్రౌ యః సవ్యః వార్షికః అమ్బుభృన్మేఘః తస్యేవ స ఇవ వా మూర్తిర్దేహో యస్య సః. రాజాంశుః కౌముదీ. రాజీవజా లక్ష్మీః ప్రియా యస్య సః. తస్యాః ప్రియ ఇతి వా.

రాఘవోత్సఙ్గవిద్యోత్రో రాకేన్ద్వయుతభాస్వరః
రాజలేఖానఖాంకురో రాజీవప్రియభూషణః, 6

రాఘవో దశరథః. రాజీవప్రియభూషణం నామ సూర్యహారః. తదస్యాస్తీ త్యర్శఆద్యచ్..

రాజరాజన్మణిభూషో రారాజద్భ్రమరాలకః
రాజలేఖాభసీమన్తో రాజన్మృగమదాఙ్కనః. 7

మృగమదాఙ్కనః కస్తూరీ తిలకః.

రాజహీరలసచ్ఛ్రోత్రో రాజీవకరగామృతః
రత్నకాఞ్చీధరో రమ్యో రత్నకాఞ్చనకఙ్కణః. 8

రాజహీరః ప్రశస్త వజ్రమణిః. కుణ్డలస్థానీయ ఇతి భావః. అమృతం నవనీతమ్. భక్తానామమృతశ్చ.

రణత్కాఞ్చనమఞ్జీరో రంజితాఖిలభూతలః
రారాజత్కున్దరదనో రమ్యకంఠో రతప్రజః, 9

రఞ్జితం స్వశైశవశోభయా ఆనన్దితమ్.

రఞ్జితాద్భుతగాధేయో రాత్రించర సతీహరః
రాత్రించరభయత్రాత (?) గాధేయసవనోత్తమః, 10

రాత్రించరసతీ తాటకా. గాధేయో విశ్వామిత్రః.

రారాజచ్చరణాంభోజ రజఃపూత మునిప్రియః
రాజరాజసుహృచ్చాపభేదనో రాజపూజితః, 11

మునిప్రియా అహల్యా. రాజరాజసుహృచ్ఛివః. రాజా జనకః రాజాన ఇతివా.

రమాంరామాకరాంభోజ మాలోన్మీలిత కంఠమః
రమాకరాబ్జమారంద బిన్దుముక్తాఫలాన్వృతః. 12

కంఠమా కంఠశోభా. రమా సీతా.

రత్నకఙ్కణనిధ్వానవిమలక్ష్మీస్తుతిశ్రుతిః
రమావామదృగన్తాళి వ్యాప్తిదుర్లక్ష్యవిగ్రహః. 13

స్తుతౌ శ్రుతిః శ్రోత్రం యస్య సః. తచ్ఛ్రవణతత్పర ఇత్యర్థః వామా సుందరాః. సామాన్యాలంకారః. భ్రమరబ్రహ్మ రామవిగ్రహయోర్భేదాగ్రహాత్.

రామ తేజస్సమాహర్తా రామసోపానభఞ్జనః
రాఘవాజ్ఞాకృతారణ్యవాసో రామానుజార్చితః. 14

రామః పరశురామః. రాఘవో దశరథః. రామానుజౌ ప్రియా భ్రాతరౌ సీతాలక్ష్మణౌ.

రక్తకఞ్జాతచరణో రమ్యావల్కలవేష్టితః
రాత్ర్యంబుదజటాభారో రమ్యాఙ్గశ్రీవిభూషణః. 15

రమ్యా స్వభావమధురా అంగశ్రీరేవ విభూషణం యస్య సః. భూషణాన్తరరహిత ఇతి భావః.

రణచ్చాపగుణో రక్తమునిత్రాణపరాయణః
రాత్రించరగణప్రాణహర్తా రమ్యఫలాదనః. 16

రాత్రించరేన్ద్రభగినీ కర్ణనాసోష్ఠభేదనః
రాతమాయామృగప్రాణో రావణాహృతసత్ప్రియః. 17

రాతాస్స్వీకృతాః అపహృతా ఇతి యావత్.

రాజీవబంధుపుత్రాప్తో రాజదేవసుతార్దనః
రక్తశ్రీహనుమద్భావహారీ రత్నాకరనిబన్ధనః. 18

రాజీవబన్ధుపుత్రస్సుగ్రీవః. రాజదేవసుతః ఇన్ద్రపుత్రో వాలీ. రక్తః సీతావృత్తాన్త కథనాత్స్వస్య అనురాగపాత్రమ్.

రుద్ధరాత్రించరారావో రావణాదివిమర్దనః
రామాసమాలింగితాంగో రావణానుజపూజితః. 19

రావణానుజో విభీషణః.

రత్నసింహాసనాసీనో రాజ్యపట్టాభిషేచనః
రాజనక్షత్రవలయావృత రాకేన్దుసుందరః. 20

నక్షత్రవలయేన చన్ద్ర ఇవ, రాజవలయేన రామః పరివృత ఇత్యర్థః.

రాకేన్దుమణ్డలచ్ఛత్రో రాజాంశూత్కరచామరః
రాజర్షిగణసంవీతో రంజితప్లవగాధిపః. 21

ప్లవగాధిపస్సుగ్రీవః. రంజితస్సత్కృతః.

రమాదృగఞ్జలికానీలాంసిరాజితపదాంబుజః
రామతత్త్వప్రవచనో రాజరాజసఖోదయః. 22

రామస్య పరమాత్మనః స్వస్య తత్త్వం యాథార్థ్యం శ్రీరామ హృదయే రామేణ హనుమతే కథితమిత్యర్థః. రాజరాజసఖస్య శివస్య ఉదయః అభివృద్ధిః యస్మాత్సః. రామనామజపమాహాత్మ్యాదేవ తస్య తాదృగుదయ ఇతి భావః.

రాజబింబాననానాననరత్నామోదితాన్తరః
రాజ్యలక్ష్మీపరీరంభసంభృతాద్భుతకంటకః. 23

రామాయణకథామాలానాయకో రాష్ట్రశోభనః
రాజమాలావళీమాలా మకరన్దప్లుతాంఘ్రికః. 24
రాజతాద్రిమహాధీరో రాద్ధదేవగురుద్విజః
రాద్ధభక్తాశయో రామో రమితాఖిలదైవతః. 25

రాద్ధా ఆరాద్ధాః రాద్ధానాం సిద్ధానామితి భక్తవిశేషణమ్.

రాగీ రాగవిహీనాత్మభక్తప్రాప్యో రసాత్మకః
రసప్రదో రసాస్వాదో రసాధీశో రసాలిగః. 26

"రసో వై సః" ఇతి శ్రుతేః రసాస్వాద ఆత్మా రామః. రసాయా భూమేరధీశః. రసం శృంగారాదిక మతిగచ్ఛతీతి రసాలిగః. తదవిషయ ఇత్యర్థః. బ్రహ్మత్వాదితి భావః.

రసనాపావనాభిఖ్యో రామనామామృతోదధిః
రాజరాజీవమిత్రాక్షో రాజీవభవకారణమ్. 27

రామనామకోయ మమృతసాగరః. రాజరాజీవమిత్రాక్షః సూర్యచన్ద్రనయనః. రాజీవభవో బ్రహ్మా. తస్య కారణం జనకః.

రమారామాశయానన్దదుగ్ధసాగరచన్ద్రమాః
రామభద్రో రాజమానో రాజీవప్రియబింబగః. 28

రాజమాన స్స్వయమ్ప్రభః.

రమారామా భుజలతాకంఠాలింగనమంగళః
రామసూరి హృదంభోధివృత్తివీచీవిహారవాన్. 29

ఇతి విశ్వావసు చైత్రశుద్ధ నవమీ దినే రామేణ లిఖితమ్
సమర్పితం చ రామభద్రాయ సద్విజయతే తరామ్.
రకారాది శ్రీరామాష్టోత్తర శతమ్.

శ్రీ హయగ్రీవాయ నమః

రకారాది శ్రీ రామాష్టోత్తర శతనామావళిః

హరిః ఓమ్.

రామాయ నమః
రాజీవపత్రాక్షాయ నమః
రాకాచన్ద్రనిభాననాయ నమః
రాత్రించరార్దితక్షోణీ పరితాపవినాశనాయ నమః
రాజీవనాభాయ నమః
రాజేన్ద్రాయ నమః
రాజీవాసనసంస్తుతాయ నమః
రాజరాజాదిదిక్పాలమౌళిమాణిక్యదీపితాయ నమః
రాఘవాన్వయపాథోధిచన్ద్రాయ నమః
రాకేన్దుసదృ్యశసే నమః 10
రామచంద్రాయ నమః
రాఘవేన్ద్రాయ నమః
రాజీవరుచిరాననాయ నమః
రాజానుజామందిరోరసే నమః
రాజీవవిలసత్పదాయ నమః
రాజీవహస్తాయ నమః
రాజీవప్రియవంశకృతోదయాయ నమః
రాత్రినవ్యాంబుభృన్మూర్తయే నమః
రాజాంశురుచిరస్మితాయ నమః
రాజీవకరాయ నమః 20
రాజీవధారిణే నమః
రాజీవజాప్రియాయ నమః
రాఘవోత్సంగవిద్యోతాయ నమః
రాకేన్ద్వయుతభాస్వరాయ నమః
రాజిలేఖానభాంకురాయ నమః
రాజీవప్రియభూషణాయ నమః

రాజరాజన్మణిభూషణాయ
నమః
రారాజద్భ్రమరాలకాయ
నమః
రాజశేఖాభసీమన్తాయ నమః
రాజన్మృగమదాంకనాయ
నమః 30
రాజహీరలసచ్ఛ్రోత్రాయ
నమః
రాజీవకరగావృతాయ నమః
రత్నకాంచీధరాయ నమః
రమ్యాయ నమః
రత్నకాంచనకంకణాయ
నమః
రణత్కాంచనమంజీరాయ
నమః
రంజితాఖిలభూతలాయ నమః
రారాజత్కుందరదనాయ
నమః
రమ్యకంఠాయ నమః
రతప్రజాయ నమః 40
రంజితాద్భుతగాథేయాయ
నమః

రాత్రించరసతీహారాయ నమః
రాత్రించరభయత్రాతగాధే-
య సవనోత్తమాయ నమః
రారాజచ్చరణాంభోజరజః
పూరమునిప్రియాయ
నమః
రాజరాజసుహృచ్చాపభేద
నాయ నమః
రాజపూజితాయ నమః
రమారామాకరాంభోజ
మాలోన్మీలితకంఠ
మాయ నమః
రమాకరాబ్జమారందబిందు
ముక్తాఫలావృతాయ
నమః
రత్నకంకణనిధ్వానమిష
ల్లక్ష్మీక్రస్తుతిశ్రుతయే నమః
రమావామదృగన్తాళి వ్యాప్తి
దుర్లక్ష్యవిగ్రహాయ
నమః 50
రామతేజస్సమాహర్త్రే నమః
రామసోపానభంజనాయ
నమః

రాఘవాజ్ఞాకృతారణ్య
వాసాయ నమః
రామానుజార్చితాయ నమః
రక్తకంజాతచరణాయ నమః
రమ్యవల్కలవేష్టితాయ
నమః
రాత్ర్యంబుదజటాభారాయ
నమః
రమ్యాంగశ్రీవిభూషణాయ
నమః
రణచ్చాపగుణాయ నమః
రక్తమునిత్రాణవరాయ
ణాయ నమః 60
రాత్రించరగణప్రాణహర్త్రే
నమః
రమ్యఫలాదనాయ నమః
రాత్రించరేంద్రభగినీకర్ణనా
సోష్ఠభేదనాయ నమః
రాతమాయామృగ
ప్రాణాయ నమః
రావణాహృతసత్ప్రియాయ
నమః
రాజీవబంధుపుత్త్రాప్తాయనమః

రాజదేవసుతార్ధనాయ నమః
రక్తశ్రీహనుమద్వాహాయ
నమః
రత్నాకరవిబంధనాయ
నమః
రుద్ధరాత్రించరావాసాయ
నమః 70
రావణాదివిమర్దనాయ నమః
రామాసమాలింగితాంకాయ
నమః
రావణానుజపూజితాయ
నమః
రత్నసింహాసనాసీనాయ
నమః
రాజ్యపట్టాభిషేచనాయ
నమః
రాజనక్షత్రవలయవృతరా
కేందుసుందరాయ నమః
రాకేందుకుండలచ్ఛత్రాయ
నమః
రాజాంశూత్కరచామ
రాయ నమః
రాజర్షిగణసంవీతాయ నమః

రంజితప్లవగాధిపాయ నమః 80
రమాస్పృజ్ఞాంగలికాలీలా నీరాజిత పదాంబుజాయ నమః
రామతత్త్వప్రవచనాయ నమః
రాజరాజసఖోదయాయ నమః
రాజబింబాననాగానరక్తినా మోదితాన్తరాయ నమః
రాజ్యలక్ష్మీపరీరంభసంభృతాద్భుతకంటకాయ నమః
రామాయణకథామాలా నాయకాయ నమః
రాష్ట్రశోభనాయ నమః
రాజమాలామాళీమాలా మకరన్దప్లుతాంఘ్రికాయ నమః
రాజతాద్రిమహాధీరాయ నమః
రాద్ధదేవగురుద్విజాయ నమః
రాద్ధభక్త్యాశయారామాయ నమః
రచితాఖిలదైవతాయ నమః
రాగిణే నమః
రాగహీనాత్మభక్తప్రాప్యాయ నమః
రసాత్మకాయ నమః
రసప్రదాయ నమః
రసాస్వాదాయ నమః
రసాధీశాయ నమః
రసాతిగాయ నమః
రసనాపావనాభిఖ్యాయ నమః 100
రామనామామృతోదధయే నమః
రాజరాజీవమిత్రాక్షాయ నమః
రాజీవభవకారణాయ నమః
రామభద్రాయ నమః
రాజమానాయ నమః
రాజీవప్రియబింబగాయ నమః

రమారామాభుజలతా కంఠా
లింగనమఙ్గళాయ
నమః 108

రామసూరిహృదంభోధి
వృత్తిపీచీవిహారవతే
నమః

ఇతి విశ్వావసు చైత్రశుద్ధ చతుర్దశ్యాం రామేణ లిఖితం
రకారాది రామనామాష్టోత్తర శతం సంపూర్ణమ్
శ్రీ హయగ్రీవార్పణమ్.

శ్రీ హయగ్రీవాయ నమః.

కృకారాది

శ్రీ కృష్ణాష్టోత్తర శతనామస్తోత్ర వ్యాఖ్యా

శ్లో. కృష్ణః కృతీ కృపాశీతః కృతజ్ఞః కృష్ణమూర్ధజః
కృష్ణావ్యసనసంహర్తా కృష్ణామ్బుధరవిగ్రహః 1

కృష్ణా ద్రౌపదీ. కృతీ కుశలః.

కృష్ణాబ్జవదనః కృష్ణాప్రకృత్యంగః కృతాఖిలః
కృతగీతః కృష్ణగీతః కృష్టగోపీజనామ్బరః 2

కృష్ణాయాః నద్యాః ప్రకృతయః కారణాన్యఙ్గాని కరచరణాదీని యస్య సః కృష్ణానద్యాః విష్ణుసర్వాఙ్గనిస్సృతత్వాత్. అఖిలం జగత్. కృష్ణో వ్యాసః.

కృష్ణస్వరః కృత్తజిష్ణుగర్వః కృష్ణోత్పలస్రజః
కృతలోకేశసమ్మోహః కృతదావాగ్నిపారణః 3

కృష్ణస్య కోకిలస్యేవస్వరః పఞ్చమాఖ్యో యస్య సః. లోకేశో బ్రహ్మా.

కృష్టోలూఖలనిర్భిన్నయమళార్జునభూరుహః
కృతగోవర్ధనచ్ఛత్రో కృతాహిఫణతాణ్డవః 4

అహిః కాళియః.

కృత్తాఘః కృత్తభక్తాఘః కృతదైవతమఙ్గళః
కృతాన్తసదనాధీతగురుపుత్త్రః కృతస్మితః 5

అఘోఽసురః. అఘః దుఃఖం పాపం వా.

కృతాన్తభగినీవారివిహారీ కృతవిత్ప్రియః
కృతగోవత్ససంత్రాణః కృతకేతరసౌహృదః 6

కృతాన్తభగినీ యమునా. కృతవిదః కృతజ్ఞాః భక్తా ఇతి యావత్. కృతకేతరం నిర్హేతుకం సౌహృదం ప్రేమ.

కృత్తభూమిభరః కృష్ణబంధుః కృష్ణమహాగురుః
కృష్ణప్రియః కృష్ణసఖః కృష్ణేశః కృష్ణసారథిః 7

కృష్ణోఽర్జునః. మహాగురుః పరమగురుః జ్ఞానోపదేష్టా.

కృతరాజోత్సవః కృష్ణగోపీజనమనోధనః
కృష్ణగోపీకటాక్షాళి పూజితేన్దీవరాకృతిః 8

కృష్ణప్రతాపః కృష్ణాప్తః కృష్ణామానాభిరక్షణః
కృపీటధికృతావాసః కృపీటరుహలోచనః 9

కృష్ణోఽగ్నిః. కృష్ణా ద్రౌపదీ. కృపీటధిర్జలధిః ఆవాసో నివాసో ద్వారకా. కృపీటరుహం పద్మమ్.

కృశానువదనాధీశః కృశానుహాతఖాణ్డవః
కృత్తివాసస్స్మయాహర్తా కృత్తివాసోజ్వరార్దనః 10

కృత్తివాససశ్శివస్య స్మయం జహార బాణాసుర యుద్ధావసరే. తస్య చ జ్వరం పలాయితం చకార.

కృత్తబాణభుజాబృన్దః కృతబృన్దారకావనః
కృతాదియుగసంస్థాకృత్కృతసద్ధర్మపాలనః 11

కృతచిత్తజనప్రాణః కృతకందర్పవిగ్రహః
కృశోదరీబృన్దబన్దిమోచకః కృపణావనః 12

కృతచిత్తాః శిక్షితబుద్ధయో మునయః. పితా హి పుత్త్రశరీర ముత్పాదయతి, అతః ప్రద్యుమ్నజనకః కృష్ణః. కృతకన్దర్పవిగ్రహ ఇత్యుచ్యతే. నరకాసురబన్దీకృత రాజకన్యామోచకః.

కృత్స్నవిత్కృత్స్నదుర్జ్ఞేయమహిమా కృత్స్నపాలకః
కృత్స్నాన్తరః కృత్స్నయన్తా కృత్స్నహా కృత్స్నధారయః.

కృత్స్నవిత్సర్వజ్ఞః. కృత్స్నధారయః విశ్వం బిభర్తి జఠరే ఇత్యర్థః.

కృత్స్నాకృతిః కృత్స్నదృష్టిః కృచ్ఛ్రఫలభ్యః కృతాద్భుతః
కృత్స్నప్రియః కృత్స్నహీనః కృత్స్నాత్మా కృత్స్నభాసకః

కృత్స్నం సర్వం జగత్సర్వదా పశ్యతీతి కృత్స్నదృష్టిః కృత్స్నహీనః నిర్జగత్. కృత్స్నాత్మా సర్వమప్యస్య శరీరమ్. కృతాన్యద్భుతాని కర్మాణి యేన స కృతాద్భుతః.

కృత్తికానన్తరోద్భూతః కృత్తరుక్మికచవ్రజః
కృపార్తరుక్మిణీకాన్తః కృతధర్మక్రియావనః 15

కృత్తికానన్తరా తారా రోహిణీ. కృపయైవ రుక్మిణీకాన్తా అనేన స్వీకృతా, న తు కామేన. నిష్కామత్వాత్పూర్ణకామస్య భగవత ఇతి భావః. ధర్మక్రియా ధర్మరాజ రాజసూయక్రతుః.

కృష్ణపక్షాష్టమీచన్ద్ర ఫాలభాగమనోహరః
కృత్యసాక్షీ కృత్యపతిః కృత్స్నక్రతు ఫలప్రదః 16

కృత్యసాక్షీ కర్మణాం సాక్షీ. పతిః రక్షకః, విష్ణునైవ శ్రాద్ధాది క్రియాణాం రక్ష్యమాణత్వాత్.

కృష్ణవర్మలసచ్చక్రః కృపీటజవిభూషణః
కృతాఖ్యారూపనిర్వాహః కృతార్థీకృతబాడబః 17

కృష్ణవర్త్మా అగ్నిః. కృపీటజోఽబ్జశ్శంఖః. "నామరూపయోర్ని ర్వహితా" ఇతి శ్రుతిః. కృతార్థోఽలబ్ధధనః. బాడబః కుచేలః.

కృతవక్ష్యస్సజాభూషః కృపీటజలసత్కరః
కృపీటజాలయావక్షాః కృతపాదార్చనామ్బుజః 18

కృపీటజం కరే అస్తి విలాసేన ధృతమ్. వక్షసి తు నిత్యానపాయినీ శ్రీః. కృతా పాదయో రర్చనా యైస్తాని అమ్బుజాని యస్య సః. యస్యాంఘ్రీ) బ్రహ్మాదిభిరంబుజై రర్చితే స ఇత్యర్థః. యద్వా స్వాధికే భగవత్పాదే స్వయమేవాంబుజాన్యర్చయన్తీత్యర్థః.

కృత్రిమేతరసౌందర్యః కృత్రిమాశయమన్మథః
కృతతార్క్ష్యధ్వజరథః కృతమోక్షాభిధేయకః 19

కృత్రిమాశయాః. కృత్రిమభక్తిమంతః కృతో మోక్షో యైస్తాని అభిధేయాని కృష్ణముకుందాదీని యస్య సః. కృతః తార్క్ష్యధ్వజః యస్య స చాసౌ రథో యస్య సః.

కృతీకృతద్వాపరకః కృతసౌభాగ్యభూతలః
కృతలోకత్రయానన్దః కృతీకృతకలిప్రథః 20

ద్వాపరయుగం స్వోదయేన కృతయుగం కృతవాన్. భూతలం చ సుభగం చకార. కృష్ణస్య ప్రథా యశః కలిం కృతయుగం కరోతి. భగవత్కీర్తిగానేన కలినాశాత్.

కృతోత్తరాగర్భరక్షః కృతధీః కృతలక్షణః
కృతత్రిజగతీమోహః కృతిదేవద్రుమాహృతిః 21

కృతధీః స్థిరబుద్ధిః. ఆత్మనిష్ఠ ఇతి యావత్. కృతలక్షణః త్యాగశౌర్యాదిభిః ప్రసిద్ధః. దేవద్రుమః పారిజాతః.

కృత్స్నానన్దః కృత్స్నదుఃఖదూరః కృత్స్నవిలక్షణః
కృత్స్నాంశః కృత్స్నజీవాంశః కృత్స్నసత్తః కృతిప్రియః.

కృత్స్నస్యాపి జగతః యే యే ఆనన్దాః తే సర్వేపి భగవత ఏవేతి కృత్స్నానన్దోఽయమ్. న చానేన న్యాయేన కృత్స్నదుఃఖభాక్త్వమస్యేత్యాహ కృత్స్నదుఃఖదూర ఇతి. ఆనన్దమయస్య నిర్లేపస్య కతో జగద్దుఃఖసంబన్ధ ఇతి భావః. కృత్స్నవిలక్షణః ప్రకృతి విలక్షణత్వా జ్జగద్విలక్షణః కృత్స్నం జగదంశే ఏకపాదే యస్య సః. "పాదోస్య విశ్వా భూతా" నీతి శ్రుతేః. "మమైవాంశో జీవలోకే జీవభూతస్సనాతన ఇతి స్మృతేః. కృత్స్నజీవాంశోయమ్ కృత్స్నస్యాపి జగతస్సత్తా ఏతదీయైవ. బ్రహ్మసత్తయైవ జగతస్సత్తావత్త్వాత్. కృతిః ఏషా అష్టోత్తర శతనామాత్మికా ప్రియా యస్య సః. కృతిప్రియః కృతినో జ్ఞానినః ప్రియా యస్యేతి వా. "ప్రియోహం జ్ఞానినోత్యర్థమహం స చ మమ ప్రియ" ఇతి గీతావచనాత్. నను కృతిప్రియ ఇతి, కృతవిత్ప్రియ ఇతి, కృతచిత్తజనప్రాణ ఇతి చ ఏకార్థక పదత్రయ ప్రయోగః పౌనరుక్త్యావహ ఇతి చేన్నైవమ్. జ్ఞానిభక్తయోగిరూపత్రివిధ జనప్రియ ఇతి క్రమేణ వివక్షితత్వాత్. యద్వా జ్ఞానినః ప్రియా యస్యేతి, జ్ఞానినాం ప్రియ ఇతి, స్వస్మిన్న్యస్తచిత్తా భక్తాః తేషాం ప్రాణప్రియ ఇతి చ అర్థభేదో వేద్యః.

ఇతి శ్రీ కృకారాది కృష్ణాష్టోత్తర శతం విశ్వావసు శ్రావణ బహుళ
చతుర్థీ స్థిరవాసరే రామేణ లిఖితం సమర్పితం చ
శ్రీ హ య గ్రీ వా య

శ్రీ హయగ్రీవాయ నమః

కృకారాది శ్రీకృష్ణాష్టోత్తర శతనామావళిః

హరిః ఓమ్.

కృష్ణాయ నమః
కృతినే నమః
కృపాశీతాయ నమః
కృతజ్ఞాయ నమః
కృష్ణమూర్ధజాయ నమః
కృష్ణావ్యసనసంహర్త్రే నమః
కృష్ణాంబుధరవిగ్రహాయ నమః
కృష్ణాబ్జవదనాయ నమః
కృష్ణాప్రకృత్యంగాయ నమః
కృతాఖిలాయ నమః 10
కృతగీతాయ నమః
కృష్ణగీతాయ నమః
కృష్ణగోపీజనాంబరాయ నమః
కృష్ణస్వరాయ నమః
కృత్తజిష్ణుగర్వాయ నమః
కృష్ణోత్తరప్రజాయ నమః
కృతలోకేశసమ్మోహాయ నమః
కృతదావాగ్నిపారణాయ నమః
కృష్టోలూఖలనిర్భిన్నయమళార్జునభూరుహాయ నమః
కృతగోవర్ధనచ్ఛత్రాయ నమః 20
కృతాహిఫణతాండవాయ నమః
కృత్తాఘాయ నమః
కృత్తభక్తాఘాయ నమః
కృతదైవతమఙ్గళాయ నమః
కృతాన్తసదనానీతగురుపుత్రాయ నమః
కృతస్మితాయ నమః
కృతాన్తభగినీవారి విహారిణే నమః

కృతవిప్రప్రియాయ నమః
కృతగోవత్ససంత్రాణాయ నమః
కృతకేతరసౌహృదాయ నమః 30
కృత్తభూమిభరాయ నమః
కృష్ణబంధవే నమః
కృష్ణమహాగురవే నమః
కృష్ణప్రియాయ నమః
కృష్ణసఖాయ నమః
కృష్ణేశాయ నమః
కృష్ణసారథయే నమః
కృతరాసోత్సవాయ నమః
కృష్ణగోపీజనమనోధనాయ నమః
కృష్ణగోపీకటాక్షాళి పూజితే
న్దీవరాకృతయే నమః 40
కృష్ణవ్రతాపాయ నమః
కృష్ణాప్తాయ నమః
కృష్ణామానాభిరక్షణాయ నమః
కృపీటధికృతావాసాయ నమః
కృపీటరుహలోచనాయ నమః
కృశానువదనాధీశాయ నమః
కృశానుహుతఖాండవాయ నమః
కృత్తివాసస్స్మయాహర్త్రే నమః
కృత్తివాసోజ్వరార్దనాయ నమః
కృత్తబాణభుజాబృన్దాయ నమః 50
కృతబృన్దారకావనాయ నమః
కృతాదియుగసంస్థాకృతే నమః
కృతసద్ధర్మపాలనాయ నమః
కృతచిత్తజనప్రాణాయ నమః
కృతకన్దర్పవిగ్రహాయ నమః
కృశోదరీబృన్దబన్దీమోచకాయ నమః
కృపణావనాయ నమః
కృత్స్నవిదే నమః

కృత్స్నదుర్జ్ఞేయమహిమ్నే నమః
కృత్స్నపాలకాయ నమః 60
కృత్స్నాన్తరాయ నమః
కృత్స్నయన్త్రే నమః
కృత్స్నహానే నమః
కృత్స్నధారకాయ నమః
కృత్స్నకృతయే నమః
కృత్స్నదృష్టయే నమః
కృచ్ఛ్రలభ్యాయ నమః
కృతాద్భుతాయ నమః
కత్స్నప్రియాయ నమః
కృత్స్నహీనాయ నమః 70
కృత్స్నాత్మనే నమః
కృత్స్నభాసకాయ నమః
కృత్తికానన్తరోద్భూతాయ నమః
కృత్తరుక్మికచవ్రజాయ నమః
కృపాత్తరుక్మిణీకాన్తాయ నమః
కృతధర్మక్రియావనాయ నమః

కృష్ణపక్షాష్టమీచన్ద్రఫాలభాగమనోహరాయ నమః
కృత్యసాక్షిణే నమః
కృత్యపతయే నమః
కృత్స్నక్రతుఫలప్రదాయ నమః 80
కృష్ణవర్త్మలసచ్చక్రాయ నమః
కృపీటజవిభూషణాయ నమః
కృతాఖ్యాయూపనిర్వాహాయ నమః
కృతార్ధీకృతబాడబాయ నమః
కృతవన్యప్రజాభూపాయ నమః
కృపీటజలసత్కారాయ నమః
కృపీటజాలయావతంసనే నమః
కృతపాదార్చనాంబుజాయ నమః
కృత్రిమేతరసౌందర్యాయ నమః

కృత్రిమాశయదుర్లభాయ నమః 90
కృతతార్క్ష్యధ్వజారథాయ నమః
కృతమోక్షాభిధేనుకాయ నమః
కృతీకృతద్వారకాయ నమః
కృతసౌభాగ్యభూతలాయ నమః
కృతలోకత్రయానన్దాయ నమః
కృతీకృతకలివ్రధాయ నమః
కృతోత్తరాగర్భరక్షాయ నమః
కృతధియే నమః
కృతలక్షణాయ నమః
కృతత్రిజగతీమోహాయ నమః 100
కృతదేవద్రుమాహృతయే నమః
కృత్స్నానన్దాయ నమః
కృత్స్నదుఃఖదూరాయ నమః
కృత్స్నవిలక్షణాయ నమః
కృత్స్నాంశాయ నమః
కృత్స్నజీవాంశాయ నమః
కృత్స్నసత్తాయ నమః
కృతిప్రియాయాః నమః 108

ఇతి కృవర్ణాది శ్రీ కృష్ణాష్టోత్తరశతమ్
రామేణ లిఖితం సమర్పితం చ
శ్రీ హయగ్రీవాయ
విశ్వావసు శ్రావణశుద్ధ
చతుర్దశ్యామ్.

శ్రీ హయగ్రీవాయ నమః.

శ్రీరామ కవితా గ్రన్థమాలా.

స్తోత్రమఞ్జరీ త్రయోదశ కుసుమమ్.

బవర్ణాది
శ్రీ బుద్ధాష్టోత్తర శతనామస్తోత్ర వ్యాఖ్యా

బుద్ధో బుధజనానన్దీ బుద్ధిమాన్ బుద్ధిబోధనః
బుద్ధప్రియో బుద్ధషట్కో బోధితాద్వైతసంహితః. 1

బుద్ధా జ్ఞానినః. సర్వవర్ణసాధారణాః. బుద్ధషట్కః షడభిజ్ఞః.

బుద్ధిదూరో బోధరూపో బుద్ధసర్వో బుధాన్తరః
బుద్ధికృద్బుద్ధివిద్బుద్ధిర్బుద్ధిభిద్బుద్ధిసద్బుధః. 2

బుద్ధిర్మాయా. బోధో జ్ఞానమ్. బుద్ధిస్సంవిత్. బ్రహ్మేతి యావత్. బుద్ధిర్జీవోపాధిః. బుద్ధయో వాసనాః. బుద్ధిభిత్. బుద్ధిభేదజనకః. బుద్ధీః రాక్షసానామితి భావః. భినత్తీతి రః. బుద్ధిషు యా సత్తా తద్రూపః. బుధో విద్వాన్. భువి యే అద్వైతినః తే సర్వే బుద్ధా ఏవేత్యర్థః. యస్మాద్బుద్ధేరన్తరః.

బుద్ధ్యాలయో బుద్ధిలయో బుద్ధిగమ్యో బుధేశ్వరః
బుద్ధ్యకామో బుద్ధివపుర్బుద్ధిభోక్తా బుధావనః. 3

సర్వేషాం జీవానాం బుద్ధయో యస్మిన్నజ్ఞానోపాధికే లీయన్తే, అతస్స బుద్ధీనామాలయో నివాసః, బుద్ధిలయశ్చ. పూర్ణకామత్వాన్నాస్య బుద్ధ్యా కశ్చిదపి కామో నాస్తీతి బుద్ధ్యకామః. అస్మాకమివ తస్య బుద్ధ్యా కామ ఇతి భావః.

బుద్ధిప్రతిగతానన్దో బుద్ధిముద్బుద్ధిభాసకః
బుద్ధిప్రియో బుద్ధ్యవశ్యో బుద్ధిశోధీ బుధాశయః. 4

ప్రతిగతః ప్రతిఫలితః. ముట్ అపహర్తా. శోధీ శోధకః. పవిత్రతాధాయీత్యర్థః. బుద్ధానామాశయా యస్మిన్ సః.

బుద్ధీశ్వరో బుద్ధిసఖో బుద్ధిదో బుద్ధిబాంధవః
బుద్ధినిర్మితభూతౌఘో బుద్ధిసాక్షీ బుధోత్తమః. 5

బుద్ధిర్మాయా. తస్యా ఈశ్వరస్సఖా బన్ధుస్సాక్షీ చ. బుద్ధిదః ప్రతిభాప్రదః. బుద్ధ్యా మాయయా భూతాన్ పంచ ప్రాణినశ్చ నిర్మితవాన్. బుధా దేవా ఇన్ద్రాదయః.

బహురూపో బహుగుణో బహుమాయో బహుక్రియః
బహుభోగో బహుమతో బహునామా బహుప్రదః. 6

బుధేతరవరాచార్యో బహుభద్రో బహుప్రథః
బృన్దారకావనో బ్రహ్మ బ్రహ్మదూషణకైతవః. 7

వేదమార్గనిరతం రాక్షసజనం వేదమార్గం భ్రంశయితు మవతీర్ణో యం బుద్ధదేవో రాక్షసానాం బౌద్ధమతముపదిదేశేతి రాక్షసానామాచార్యః బహుభద్రస్సమన్తభద్రః. ప్రథా ఖ్యాతిః. బ్రహ్మ పరమాత్మా. బ్రహ్మ వేదః తస్య దూషణం కైతవం కృత్రిమదూషణం యస్య సః. రాక్షసమోహనాయ వేదమార్గం దూషితవాన్, న తు తత్త్వత ఇతి భావః.

బహ్వైశ్వర్యో బహుబలో బహువీర్యో బహుప్రభః
బహువైరాగ్యభరితో బహుశ్రీర్బహుధర్మవిత్. 8

బహుఐశ్వర్యం యస్య స ఇత్యాదినా భగవచ్ఛబ్దార్థో వివృతః. బహూన్ ధర్మాన్ వేత్తీతి బహుధర్మవిత్. "సర్వజ్ఞస్సుగతో బుద్ధో ధర్మరాజ" ఇతి కోశాత్.

బహులోకజయీ బంధమోచకో బాధితస్మరః
బృహస్పతిగురుర్బ్రహ్మస్తుతో బ్రహ్మాదినాయకః. 9

బహులోకజయీ లోకజిత్. బాధితస్మరో మారజిత్. బృహస్పతి రపి బౌద్ధమతోపదేష్టైవేతి తస్యాయం గురుః బ్రహ్మాదీనాషుయమేవ నాయకః. నత్వస్య కశ్చిదితి వినాయకోయమ్. బ్రహ్మ వేదః తేన స్తుతః ప్రతిపాదితః.

బ్రహ్మాండనాయకో బ్రధ్నభాస్వరో బ్రహ్మతత్పరః
బలభద్రసఖో బద్ధసుభద్రో బహుజీవనః. 10

బ్రధ్నస్సూర్యః. బ్రహ్మ పరమాత్మా. తస్మిన్నాసక్తః. బద్ధా స్వీకృతా సుభద్రా యేన సః. బహూన్ భక్తానగ్ర్యకాన్ సేవకానాలోక లోకాంశ్చ జీవయత్యన్నాదిదానేనేతి బహుజీవనః.

బృహుభుగ్బహిరన్తస్థో బహిరిన్ద్రియదుర్గమః
బలాహకాభో బాధాచ్ఛిద్బిసపుష్పాభలోచనః. 11

బహుభుక్ సర్వభక్షకః. బహిరన్తస్థో సర్వబహిరాన్తర్వ్యాపీ. బహిరిన్ద్రియాణి మనోభిన్నాని దృగాదీని తేషాం దుర్గమః "మనసైవానుద్రష్టవ్య" ఇతి శ్రుతేః. యద్వా బహిరర్థేషు ఇన్ద్రియాణి యేషాన్తే బహిరిన్ద్రియా, తేషాం దుర్గమః దుర్లభః బాధా దుఃఖమ్ బిసపుష్పం కమలమ్.

బృహద్వక్షా బృహత్క్రీడో బృహద్రామో బృహత్ప్రియః
బృహత్తృప్తో బ్రహ్మరథో బ్రహ్మవిద్బ్రహ్మపారకృత్. 12

విశాలవక్షాః. బ్రహ్మణి క్రీడా రతిః ప్రీతిః తృప్తిశ్చ యస్య సః. వేదరథః. వేదవిత్. వేదాన్తకృత్.

బాధితద్వైతవిషయో బహువర్ణభిదాహరః
బృహజ్జగద్భేదమూషీ బ్రహ్మాన్వశ్చగ్ర్యరసోదధిః. 13

ద్వైతస్య భేదస్య విషయా నామజాత్యాదయః బాధితా యేన సః బహూన్ వర్ణవిభాగాన్ వర్ణాశ్రమాదిభేదాన్ హరతీతి తథోక్తః బ్రహ్మణో జగతశ్చ భేదం దూషయతీతి తథోక్తః. "సర్వం ఖల్విదం బ్రహ్మేతి" జగద్బ్రహ్మభేదవాదీత్యర్థః.

బృహత్క్షమో బహుకృపో బహుశీలో బలిప్రియః
బాధితాశిష్టనికరో బాధాతీతో బహూదయః, 14

బృహతీ అధికా క్షమా క్షాన్తిః యస్య సః. బలిర్భక్తదత్తపూజాదికమ్. అశిష్టా దుష్టాః. బాధాం దుఃఖమతీతః. దుఃఖాసంస్పృశ్యః. బహురధిక ఉదయ ఆవిర్భావో యస్య.

బాధితాన్తశ్శత్రుజాలో బద్ధచిత్తహయోత్తమః
బహుధర్మప్రవచనో బహుమన్తవ్యభాషితః, 15

అన్తశ్శత్రవః కామక్రోధాదయః. బద్ధో నిరుద్ధః ధర్మాస్సత్యాహింసాదయః. ఈశ్వరత్వాదస్య భాషితాని బహుమన్తవ్యాని. అంగీకర్తవ్యానీత్యర్థః.

బర్హిర్ముఖశరణ్యోయం బ్రహ్మణ్యో బ్రాహ్మణప్రియః
బ్రహ్మస్తుతో బ్రహ్మబన్ధుర్బ్రహ్మసూర్బ్రహ్మశోఽవతు.

కపటాసురగురురప్యయం వస్తుతో దేవబ్రాహ్మణ పక్షపాత్యేవేత్యాహ - బర్హిర్ముఖశరణ్యః. దేవానామవనాయైవ బుద్ధావతారస్వీకారాదితి భావః. బ్రహ్మణి సాధుర్బ్రహ్మణ్యః. "బ్రహ్మణ్యో దేవకీపుత్ర" ఇతి స్మృతేః. కృష్ణావతారత్వాద్బుద్ధస్య చేతి భావః. బ్రహ్మజ్ఞానినో ద్విజా బ్రాహ్మణాః. తేషాం ప్రియః తే ప్రియా యస్యేతి వా. బ్రహ్మణా దేవజ్యేష్ఠేన స్తుతః, అవతారస్వీకారార్థమితి భావః. అవతారస్వీకారానన్తరమితి వా. బ్రహ్మణశ్చతుర్ముఖస్యాయమేక ఏవ బన్ధుః కుతః? యతోయం బ్రహ్మసూః బ్రహ్మాణం సూతే ఉత్పాదయతీతి బ్రహ్మసూర్బ్రహ్మజనకః. బ్రహ్మణ ఏతదాశ్రయణేన ఫలమాహ బ్రహ్మశ ఇతి. బ్రహ్మణశ్శం సుఖం యస్మాత్స తథోక్తః. సోయం మామవతు.

ఇతి శ్రీ బకారాది బుద్ధాష్టోత్తర శతనామావళీ రియం పరాభవ శ్రావణ
బహుళ ద్వితీయాయాం రామేణలిఖితా సమర్పితా చ
శ్రీహయగ్రీవాయ దేవాయ విజయతాంతరామ్.

శ్రీ హయగ్రీవాయ నమః

బవర్ణాది శ్రీ బుద్ధాష్టోత్తర శతనామావళిః

హరిః ఓమ్

బుద్ధాయ నమః
బుధజనానన్దినే నమః
బుద్ధిమతే నమః
బుద్ధిచోదనాయ నమః
బుద్ధప్రియాయ నమః
బుద్ధషట్కాయ నమః
బోధితాద్వైతసంహితాయ నమః
బుద్ధిదూరాయ నమః
బోధరూపాయ నమః
బుద్ధసర్వాయ నమః 10
బుధాన్తరాయ నమః
బుద్ధికృతే నమః
బుద్ధివిదే నమః
బుద్ధయే నమః
బుద్ధిభిదే నమః
బుద్ధిపతే నమః
బుధాయ నమః
బుద్ధ్యాలయాయ నమః
బుద్ధిలయాయ నమః
బుద్ధిగమ్యాయ నమః 20
బుధేశ్వరాయ నమః
బుద్ధ్యకామాయ నమః
బుద్ధవపుషే నమః
బుద్ధిభోక్త్రే నమః
బుధావనాయ నమః
బుద్ధిప్రతిగతానన్దాయ నమః
బుద్ధిముషే నమః
బుద్ధిభాసకాయ నమః
బుద్ధిప్రియాయ నమః
బుద్ధ్యవశ్యాయ నమః
బుద్ధిశోధినే నమః
బుధాశయాయ నమః
బుద్ధీశ్వరాయ నమః
బుద్ధిసఖాయ నమః
బుద్ధిదాయ నమః
బుద్ధిబాంధవాయ నమః
బుద్ధినిర్మితభూతౌఘాయ నమః

బుద్ధిశక్తిజ్ఞే నమః
బుద్ధోత్తమాయ నమః
బహురూపాయ నమః 40
బహుగుణాయ నమః
బహుమార్గాయ నమః
బహుప్రియాయ నమః
బహుభోగాయ నమః
బహుమతాయ నమః
బహునామ్నే నమః
బహుప్రదాయ నమః
బుద్ధేతరవరాచార్యాయ నమః
బహుభద్రాయ నమః
బహుప్రథాయ నమః 50
బృందారకావనాయ నమః
బ్రహ్మణే నమః
బ్రహ్మభాషణకైతవాయ నమః
బహ్వైశ్వర్యాయ నమః
బహుబలాయ నమః
బహువీర్యాయ నమః
బహుప్రభాయ నమః

బహువైరాగ్యభరితాయ నమః
బహుశ్రియే నమః
బహుధర్మవిదే నమః 60
బహులోకజయినే నమః
బంధమోచకాయ నమః
బాధితస్మరాయ నమః
బృహస్పతిగురవే నమః
బ్రహ్మస్తుతాయ నమః
బ్రహ్మాదినాయకాయ నమః
బ్రహ్మాండనాయకాయ నమః
బ్రధ్నభాస్వరాయ నమః
బ్రహ్మతత్పరాయ నమః
బలభద్రసఖాయ నమః 70
బద్ధసుభద్రాయ నమః
బహుజీవనాయ నమః
బహుభుజే నమః
బహిరన్తస్థాయ నమః
బహిరిన్ద్రియదుర్గమాయ నమః
బలాహకాభాయ నమః
బాధాచ్ఛిదే నమః

బిసప్రసూనాభలోచనాయ
నమః
బృహద్వక్షసే నమః
బృహత్క్రీడాయ నమః 80
బృహద్ద్రుమాయ నమః
బృహత్ప్రియాయ నమః
బృహత్తృప్తాయ నమః
బ్రహ్మార్థాయ నమః
బ్రహ్మవిదే నమః
బ్రహ్మపారకృతే నమః
బాధితద్వైతవిషయాయ
నమః
బహువర్ణవిభాగకృతే నమః
బృహజ్జగద్భేదమాషిణే నమః
బహ్వైశ్వర్యరసోదధయే
నమః 90
బృహత్క్షమాయ నమః
బహుకృపాయ నమః
బహుశీలాయ నమః

బలిప్రియాయ నమః
బాధితాశిష్టనికరాయ నమః
బాధాతీతాయ నమః
బహుబాదరూపాయ నమః
బాధితాస్తశత్రుజాలాయ
నమః
బద్ధచిత్తహయోత్తమాయ
నమః
బహుధర్మప్రవచనాయ
నమః 100
బహుమన్తవ్యభాషితాయ
నమః
బర్హిర్ముఖశరణ్యాయ నమః
బ్రహ్మణ్యాయ నమః
బ్రాహ్మణప్రియాయ నమః
బ్రహ్మస్తుతాయ నమః
బ్రహ్మబంధవే నమః
బ్రహ్మసువే నమః
బ్రహ్మేశాయ నమః 108

ఇతి బకారాది శ్రీ బుద్ధావతారాష్టోత్తర శతనామావళి రియం
రామేణ రచితా పరాభవ శ్రావణబహుళ ద్వితీయాయాం
సమర్పితా చ శ్రీ హయగ్రీవాయ దేవాయ.

శ్రీ హయగ్రీవాయ నమ.

కకారాది శ్రీ కల్క్యష్టోత్తర శతనామస్తోత్ర వ్యాఖ్యా

కల్కీ కల్కీ కల్కిహన్తా కల్కజిత్కలిమారకః
కల్క్యాఽభ్యః కల్మషఘ్నః కల్పితక్షోణిమంగళః 1

కల్కీ అవతారవిశేషః. కల్కీ మాయీ. కల్కినో మాయినో రాక్షసాదయః. కల్కజిత్ జితమాయః. కలిర్యుగవిశేషః. తద్ధేతుభూతః కలిపురుషో వా. కల్పితస్సదంభాస్తాపసాదయః.

కలితాశ్వాకృతిః కస్తుసుందః కంజలోచనః
కల్యాణమూర్తిః కమలాచిత్తచోరః కలానిధిః. 2

కస్తుర్మన్మథః, కలా విద్యాః.

కమనీయః కలినిశాకల్యనామా కనత్తనుః
కలానిధిసహస్రాభః కపర్దిగిరిసన్నిభః. 3

"ప్రత్యూషోహర్ముఖం కల్యమ్" కనతీ భాసమానా. కలానిధయశ్చన్ద్రాః. కపర్దిగిరిః కైలాసః.

కన్దర్పదర్పదమనః కంఠీరవపరాక్రమః
కంధరోచ్చలితశ్వేతసటానిర్ధూతకంధరః. 4

కంధరో గళో మేఘశ్చ. కామానభిభూతః.

కఠోరహేషానినద త్రాసితాశేష మానవః
కలిః కలీన్ద్రసంస్తుత్యః కమలాసనసన్నుతః. 5

కలిస్సర్వజ్ఞః మానుషా మనోర్జాతాః.

కనత్ఖురాగ్రకులిశచూర్ణీకృతఖిలాచలః
కచిత్తదర్పదమనగమన స్తంభితాహిపః 6

ఖిలా ఏవాచలాః. కో వాయుః. స్తంభితో భారాసహనతయా జడీకృతః అహిపశ్శేషః.

కలాకులకలాజాల చలవాలామలాచలః
కల్యాణకాన్తిసన్తాన పారదక్షాళితాఖిలః. 7

కలానాం కులం నివాసశ్చన్ద్రస్తస్య కలాజాలతుల్యం కిరణసమూహతుల్యం యద్వాలమ్. తేనామలం శుభ్రమచలం. విభుత్వాచ్చలనరహితం గగనం యస్య సః. కాన్తిశ్శరీరశోభా అఖిలం భూతలమ్ జగద్వా.

కల్పద్రుమకుసుమాకీర్ణః కలికల్పమహీరుహః
కచన్ద్రాగ్నీన్ద్రరుద్రాది బుధలోకమయాకృతిః. 8

కోఽర్కః. సర్వదైవ సమష్టిరూపః.

కంజాసనాణ్డామితాత్మప్రతాపః కంధిబన్ధనః
కఠోరఖురవిన్యాస పీడితాశేషభూతలః 9

కంధిరస్య వేగమసహమాన స్తంభిత ఇత్యర్థః.

కబలీకృతమార్తణ్డహిమాంశుకిరణాంకురః
కదర్థీకృతరుద్రాదివీరవీర్యః కఠోరదృక్. 10

ఏతస్య పురతస్సూర్యచన్ద్రాదయో నిస్తేజస్కా బభూవురితి సిద్ధే; తత్రోత్ప్రేక్షతే-కబలీకృతేతి. కిం సూర్యచన్ద్రకిరణాంకురా అనేన శష్పాఙ్కురా ఇవ గ్రాసీకృతా? ఇతి కదర్థీకృతం తుచ్ఛీకృతమల్పీకృతమితియావత్. ఏతద్వీర్యదృష్ట్యా రుద్రాదివీర్యమత్యల్పమితి భావః. కఠోరే కోపారుణే.

కలిలోకామృతాసార వర్షాయితదృగావళిః
కదాత్మాయుర్ఘృతగ్రాహికోపాగ్నిరుచిదృక్తతిః. 11

ఏతస్య దృగావళిర్దుఃఖలోకేఽమృతసారవర్షవదాచరతి. యద్యప్యాసారశబ్దేనైవ వర్షో లభ్యతే, తథాపి కలికలభాదివదాసారవర్ష ఇతి బోద్ధవ్యమ్. కుత్సిత ఆత్మా మనో యేషాం తే కదాత్మానః. తేషామాయురేవ ఘృతమ్.

కఠోరశ్వాసనిర్ధూతఖం తూలావృతామ్బుధిః
కలానిధిపదోచ్ఛేదలీలాకృతసముత్ప్లవః. 12

కలానిధేః పదస్యోచ్ఛేదో యస్మిన్ కర్మణి భవతి తద్యథా తథా లీలయాకృతస్సముత్ప్లవస్సమ్యగుత్ప్లవనం యేన సః. ఆచన్ద్రముత్ప్లుత ఇత్యర్థః.

కఠోరఖురనిర్భిన్నక్రోశదాకాశసంస్తుతః
కంజాస్యాణ్డబిభిత్సోర్ధ్వదృష్టిశ్రుతియుగాద్భుతః. 13

క్రోశచ్ఛబ్దాయమానం శబ్దగుణకత్వమాకాశస్య తదైవ ప్రసిద్ధమితి భావః. తచ్చాక్రోశనం తస్య స్తుతివదాచరతి కంజాస్యాణ్డః. బ్రహ్మాణ్డోపరి కటాహమితి భావః. తస్య బిభిత్సయా భేదనేచ్ఛయైవ ఊర్ధ్వం దృష్టిర్యస్య తేన. ఊర్ధ్వం ప్రసృతేనేత్యర్థః. శ్రుతియుగేనాద్భుతో విస్మయావహః ఉత్తమాశ్వలక్షణమిదమ్.

కనత్పృథుద్వయవ్యాజ శంఖచక్రోపశోభితః
కదర్థీకృతకౌబేరశంఖశ్రుతియుగాఞ్చితః. 14

కుబేరసంబన్ధినం శంఖం నిధివిశేషం శంఖం చ శ్రుతియుగమస్య తుచ్ఛీకృతవాన్. శంఖాదతిసుందరత్వాదితి భావః. యుగళశ్లాత్కుబేర స్యైక ఏవ శంఖః, అస్య తు శంఖద్వయమితి వ్యతిరేకః.

కలితాంశుగదావాలః కంఠసన్మణివిభ్రమః
కలానిధిలసత్ఫాలః కమలాలయవిగ్రహః. 16

కౌమోదకీవాలదండః, తదంశ స్తల్లోమాని, నిగాళగో దేవమణిః కౌస్తుభః. చన్ద్ర ఏవ ఫాలభాగః శరీరే సర్వత్రాపి లక్ష్మీరస్తి.

కర్పూరఖణ్డరదనః కమలాబడబాన్వితః
కరుణాసిన్ధుఫేనాన్తలంబమానాధరోష్ఠకః. 17

కమలాబడబారూపిణీ సతీ పతిమనుగతా. అశ్వస్యవక్త్రే ఫేనమస్తి. తత్కరుణాసింధుఫేనత్వేనోత్ప్రేక్షితమ్. అన్తస్సుందరః.

కలితానన్తచరణః కర్మబ్రహ్మసముద్భవః
కర్మబ్రహ్మోజ్జమార్తణ్డః కర్మబ్రహ్మాదివర్ధనః. 18

అనన్తాని చత్వారీత్యర్థః. అథవా ఆదిశేషం చరణత్వేన దధానః. కర్మణాం యజ్ఞాదీనాం బ్రహ్మణస్తత్ప్రతిపాదకవేదస్య చ సముద్భవో యస్మాత్సః. "తేనే బ్రహ్మహృదా య ఆదికవయే" ఇతి భాగవతాత్. అస్మిన్నవతారే చ కర్మబ్రహ్మణాం పునఃప్రచారణాత్ప్రకాశకత్వమ్.

కర్మబ్రహ్మమయాకారః కర్మబ్రహ్మవిలక్షణః
కర్మబ్రహ్మత్యవిషయః కర్మబ్రహ్మస్వరూపవిత్. 19

కర్మజీవాదృష్టం. తత్సహితం బ్రహ్మ మాయా తద్వికారః తద్రూపో వా ఆకారో యస్య సః. క్రియత ఇతి కర్మ జగత్ బ్రహ్మ తద్ధేతుర్మాయా తద్విలక్షణః. కర్మయజ్ఞాది, తత్ప్రతిపాదకస్య బ్రహ్మణో వేదస్య వేదపూర్వభాగస్యేత్యర్థః. అత్యన్తమవిషయః వేదాన్తప్రతిపాద్యత్వాదస్యేతి

భావః. కర్మ జగత్ బ్రహ్మస్వరూపం వేత్తీతి కర్మబ్రహ్మస్వరూపవిత్. “సర్వం ఖల్విదం బ్రహ్మే”తి జ్ఞానవాన్. యద్వా జగన్మాయయోర్యాథార్థ్యం మిథ్యాత్వం వేత్తీతి తథోక్తః.

కర్మాస్పృష్టః కర్మహీనః కల్యాణానన్దచిన్మయః
కంజాసనాణ్డజఠరః కల్పితాఖిలవిభ్రమః. 20

కర్మణా ప్రపఞ్చేనాస్పృష్టః కర్మహీనః జీవవత్కర్మాబద్ధః. నను నిష్ప్రపఞ్చేస్మిన్కథం కంజాసనాణ్డస్థితిరత ఆహ కల్పితేతి. అఖిలాః విభ్రమాః జాగ్రత్స్వప్నప్రపఞ్చభ్రమాః యస్మిన్మాయయా కల్పితాః సః.

కర్మాలసజనాజ్ఞేయః కర్మబ్రహ్మమతాసహః
కర్మాకర్మవికర్మస్థః కర్మసాక్షీ కభాసకః. 21

కర్మాలసాః కర్మజడాః. కర్మైవ బ్రహ్మేతి యన్మీమాంసకానాం మతం తదయం న సహతే వేదదూషితత్వాదితి భావః. సర్వాన్తరత్వాచ్చైతన్యస్య కర్మాకర్మవికర్మస్థత్వమ్. కం చిత్తం చిత్తేన సర్వం భాస్యతే తత్తు చిత్తమీశ్వరేణ భాస్యత ఇత్యర్థః.

కచన్ద్రాగ్న్యుడుతారాదిభానహీనః కమధ్యగః
కచన్ద్రాదిత్యలసనః కలావార్తావివర్జితః. 22

“న తత్ర సూర్యో భాతి” కస్సూర్యః. కోఽగ్నిః కలా అంశః “నిష్కల” మితి శ్రుతేః.

కరుద్రమాధవమయః కలాభూతప్రమాతృకః
కలితానన్తభువన సృష్టిస్థితిలయక్రియః. 23

బ్రహ్మవిష్ణుశివాత్మకః. ప్రమాతారో జీవాః. “మమైవాంశో జీవలోకే జీవభూతస్సనాతనః”

కరుద్రాది తరంగాఢ్యస్వాత్మానన్దపయోదధిః
కలిచిత్తానన్దసింధు సంపూర్ణానంక చన్ద్రమాః. 24

ఆత్మానన్దసాగరే బ్రహ్మరుద్రేన్ద్రాదయ స్తరఙ్గప్రాయాః కవయః క్రాన్తదర్శినః. ఆత్మజ్ఞా ఇతియావత్.

కలిచేతస్సరోహంసః కలితాఖిలచోదనః
కలానిధివరజ్యోత్స్నా స్మృతక్షాళితవిగ్రహః. 25

కలితం కృతమ్ అన్తర్యామిత్యర్థః.

కపర్దిమకుటోదఞ్చద్గఙ్గాపుష్కరసేవితః
కంజాసనాత్మమోదాబ్ధితరంగార్ద్రాసిలార్చితః. 26

పుష్కరాణి కమలాని. సమపుష్కరసమయే ఇతి భావః. బ్రహ్మానన్ద సాగరతరఙ్గసఙ్గమవశాదార్ద్రేణానిలేనార్చితో వీజితః.

కలానిధికలాశ్వేతశారదామ్బుదవిగ్రహః
కమలావాజ్మరన్ద్రాబ్ధిఫేనచన్దనచర్చితః 27

కలితాత్మానన్దభుక్తిః కరుజ్మీరాజితాకృతిః
కశ్యపాదిస్తుతఖ్యాతిః కవిచేతస్సుమార్పణః. 28

కలితా కృతా భుక్తిర్భోజనమ్. కరుచస్సూర్యకాన్తయః కవిచేతసామేవ సుమానామర్పణం యత్ర సః.

కలితాకారసద్ధర్మః కళాఫలమయాకృతిః
కఠోరఖుంఘాతాత్త్రప్రాణాధర్మపశుః కజిత్. 29

ధర్మో విగ్రహవానివ విద్యానాం ఫలమివ మూర్తిమత్. కో యమః. తం జయతి అధర్మశిక్షాసమర్థో యమః అయన్తు తత్ర శక్త ఇతి తజ్జయీ.

కలాపూర్ణీకృతవృషః కల్పితాదియుగస్థితిః
కమ్రః కల్మషపైశాచముక్తతుష్టధరానుతః. 30

కలా అంశాశ్చత్వారః పాదాః తైః పూర్ణీకృతః. వృషో ధర్మో గౌశ్చ యేన సః. కల్పితా స్థాపితా. ఆదియుగస్య కృతయుగస్య కలియుగస్య స్థితిర్మర్యాదా యేన సః. కం సుఖం రాతి దదాతీతి కమ్రః. పిశాచ ఏవ పైశాచః. కల్మషరూపేణ పైశాచేన ముక్తయా అతఏవ తుష్టయా ధరయా దేవ్యా నుతః.

కర్పూరధవళాత్మీయ కీర్తివ్యాప్తదిగన్తరః
కల్యాణాత్మయశోవల్లీ పుష్పాయితకలానిధిః 31

కల్యాణాత్మయశస్సిన్ధు జాతాప్సరసనర్తితః
కమలాకీర్తి గంగాంభః పరిపూర్ణయశోంబుధిః. 32

అప్సరసాం సమూహ అప్సరసమ్.

కమలాసనధీమన్థమథితానన్దసిన్ధుభూః
కల్యాణసింధుః కల్యాణదాయీ కల్యాణమఙ్గళః. 33

బ్రహ్మణా చిన్తితస్సన్ పరమాత్మా కల్కిరూపేణ జాత ఇతి కృత్వా తథోత్ప్రేక్షితమ్. యథా సముద్రాన్మన్థరపర్వతమథనాదుచ్చైశ్శ్రవా జాతః, తథా పరమానన్దసాగరాదయం జాతః. సింధుభూరిత్యనేన సింధుదేశప్రభవాశ్వవదుత్తమత్వమస్యాశ్వస్యావగమ్యతే. కల్యాణానాం సింధుర్నిధిః. కల్యాణస్యాపి మంగళం యస్మాత్సః.

ఇతి కకారాది కల్క్యష్టోత్తర శతనామమూలం లిఖితం
రామేణ పరాభవాశ్వయుజ బహుళ చతుర్థ్యామ్
సమర్పితం చ శ్రీమతే హయగ్రీవాయ దేవాయ.

శ్రీ హయగ్రీవాయ నమః

కకారాది శ్రీ కల్క్యష్టోత్తర శతనామావళిః

హరిః ఓమ్.

కల్కినే నమః
కల్కినే నమః
కల్కిహన్త్రే నమః
కల్కిజితే నమః
కలిమారకాయ నమః
కల్క్యలభ్యాయ నమః
కల్మషఘ్నాయ నమః
కల్పితక్షోణిమంగళాయ నమః
కలితాశ్వాకృతయే నమః
కస్తుసుందరాయ నమః 10
కంజలోచనాయ నమః
కల్యాణమూర్తయే నమః
కమలాచిత్తచోరాయ నమః
కలానిధయే నమః
కమనీయాయ నమః
కలినిశాకల్యనామ్నే నమః
కనత్తనవే నమః
కలానిధిసహస్రాభాయ నమః
కపర్దిగిరి సన్నిభాయ నమః
కన్దర్పదర్పదమనాయ నమః 20
కంఠీరవపరాక్రమాయ నమః
కంధరోచ్చలితశ్వేతసటానిర్ధూతకంధరాయ నమః
కఠోరహేషానినదత్రాసితాశేషమానుషాయ నమః
కవయే నమః
కవీన్ద్రసంస్తుత్యాయ నమః
కమలాసన సన్నుతాయ నమః
కనత్ఖురాగ్రకులిశచూర్ణీకృతాఖిలాచలాయ నమః
కచిత్తదర్ప దమనగమనస్తంభితాహిపాయ నమః
కలాకులకలాజాలచలవాలామలాచలాయ నమః

కల్యాణకాన్తిసన్తాన పారద
క్షాళితాఖిలాయ
నమః 30

కల్పద్రుమకుసుమాకీర్ణాయ
నమః

కలికల్మషమహీరుహకుఠారాయ
నమః

కచన్ద్రాగ్నీన్ద్రరుద్రాది బుధ
లోకమయూకృతయే
నమః

కంజాసనాణ్డామితాత్మప్రతా
పాయ నమః

కంధిబన్ధనాయ నమః

కఠోరఖురవిన్యాసపీడితా
శేషభూతలాయ నమః

కబలీకృతమార్తాణ్డహిమాం
శుకిరణాంకురాయ నమః

కదర్థీకృతరుద్రాదివీరవర్యా
య నమః

కఠోరదృశే నమః

కవిలోకామృతాసారవర్షా
యితదృగావళయే
నమః 40

కదాత్మాయుర్ఘృతిగ్రాహి
కోపాగ్నిరుచిదృక్తతయే
నమః

కఠోరశ్వాసనిర్ధూతఖలతులా
వృతాంబుధయే నమః

కలానిధిసదోద్భేదలీలాకృత
సముత్ప్లవాయ నమః

కఠోరఖురసచ్ఛేదక్రోశదాకా
శసంస్తుతాయ నమః

కంజాస్యాణ్డబిభిత్స్రోర్ధ్వ
దృష్టిశ్రీయుగాద్భు
తాయ నమః

కనత్ప్రత్యుద్యమవ్యాజశంఖ
చక్రోపశోభితాయ నమః

కదర్థీకృతకౌబేరశంఖశ్రుతి
యుగాఞ్చితాయ నమః

కలితాంశుగదావాలాయ
నమః

కంఠసన్మణివిభ్రమాయ
నమః

కలానిధిలసత్ఫాలాయ
నమః 50

కమలాలయవిగ్రహాయ నమః

కర్పూరఖణ్డరదనాయ నమః
కమలాబడబాన్వితాయ నమః
కరుణాసిన్ధుఫేనాన్తలంబమానాధరోష్ఠకాయ నమః
కలితానన్తచరణాయ నమః
కర్మబ్రహ్మసముద్భవాయ నమః
కర్మబ్రహ్మబ్జమార్తండాయ నమః
కర్మబ్రహ్మవివర్ధనాయ నమః
కర్మబ్రహ్మమయాకారాయ నమః
కర్మబ్రహ్మవిలక్షణాయ నమః 60
కర్మబ్రహ్మత్వవిషయాయ నమః
కర్మబ్రహ్మస్వరూపవిదే నమః
కర్మాస్పృష్టాయ నమః
కర్మవీరాయ నమః

కల్యాణానన్దచిన్మయాయ నమః
కంజాసనాండజఠరాయ నమః
కల్పితాఖిలవిభ్రమాయ నమః
కర్మాలసజనాజ్ఞేయాయ నమః
కర్మబ్రహ్మసుతాసహాయ నమః
కర్మాకర్మవికర్మస్థాయ నమః 70
కర్మసాక్షిణే నమః
కభాసకాయ నమః
కచన్ద్రాగ్న్యాదితారాదిభాసహీనాయ నమః
కమధ్యగాయ నమః
కచన్ద్రాగ్నినిత్యలసనాయ నమః
కలావార్తావివర్జితాయ నమః
కరుద్రమాధవమయాయ నమః

కలాభూతప్రమాత్మకాయ
నమః
కలితానన్తభువనసృష్టిస్థితి
లయక్రియాయ నమః
కరుద్రాదితరఙ్గాఢ్యస్వాత్మా
నన్దపయోదధయే
నమః 80
కవిచిత్తానన్దసిన్ధుసంపూర్ణా
నఙ్కచన్ద్రమసే నమః
కవిచేతస్సరోహంసాయ
నమః
కలితాఖిలచోదనాయ
నమః
కలానిధివరజ్యోత్స్నామృత
క్షాళితవిగ్రహాయ
నమః
కపర్దిమకుటోదఞ్చద్గఙ్గా
పుష్కరసేవితాయ నమః
కంజాసనాత్మమోదాబ్ధి
తరఙ్గార్ద్రానిలార్చితాయ
నమః
కలానిధికలాశ్వేతశారదా
మ్బుదవిగ్రహాయ నమః

కమలావాజ్మరన్ధ్రాబ్ధిఫేన
చన్దనచర్చితాయ నమః
కలితాత్మానన్దభుక్తయే నమః
కరుజ్ఞ్యరాజితాకృతయే
నమః 90
కశ్యపాదిస్తుతఖ్యాతయే నమః
కవిచేతస్సుమార్పణాయ
నమః
కవితాకార సద్ధర్మాయ నమః
కలాఫలమయాకృతయే
నమః
కఠోరఖురఘాతాత్తప్రాణా
ధర్మపశవే నమః
కలిజితే నమః
కలాపూర్ణీకృతవృషాయ
నమః
కల్పితాదియుగస్థితయే నమః
క్రమాయ నమః
కల్మషపైశాచముక్తతుష్ట
ధరానుతాయ నమః
కర్పూరధవళాత్మీయకీర్తి
వ్యాప్తదిగన్తరాయ
నమః

కల్యాణాత్మయశోవల్లీ
పుష్పాయితకలానిధయే నమః
కల్యాణాత్మయశస్సింధుజాతా
ప్సరసనర్తితాయ నమః
కమలాకీర్తికజ్ఞాంభః పరి
పూర్ణయశోమ్బుధయే
నమః

కమలాసనధీమన్థమథితానన్ద
సిన్ధుభువే నమః
కల్యాణసింధవే నమః
కల్యాణదాయినే నమః
కల్యాణమఙ్గళాయ నమః

108

ఇతి కకారాది శ్రీ కల్యాణ్యష్టోత్తర శతనామావళిః
పరాభవాశ్వయుజకృష్ణచతుర్థదినే లిఖితా రామేణ
సమర్పితా చ శ్రీ హయగ్రీవాయ దేవాయ
శ్రీ హయగ్రీవార్పణమస్తు.
శ్రీ

శ్రీ కైలాస్ ప్రింటింగ్ వర్క్సు, గుంటూరు.

దరిమిలా వసూలయిన మొత్తములు

జమ		రావలసినది
116.0.0	శ్రీ బాపట్ల శ్రీశంకరమఠం నుండి	
100.0.0	,, పెన్మెత్సరాజా సూర్యనారాయణగారు ఈమని	
50.0.0	,, గోపాలుని వీరరాఘవయ్యగారు గుంటూరు	50.0.0
300.0.0	,, శ్రీకొండ కోటయ్యపంతులుగారు (అడ్వొకేటు మదరాసు)	
116.0.0	,, సింగరాజు సుందరరామారావుగారు ఒంగోలు డాక్టరు	
58.0.0	,, ఉప్పలపాటి సుబ్రహ్మణ్యముగారు అడ్వొకేటు	
58.0.0	,, గొల్లపూడి సదాశివశాస్త్రిగారు అడ్వొకేటు	
	,, కరువది పట్టాభిరామయ్యగారు అడ్వొకేటు	58.0.0
25.0.0	,, పావులూరి సుబ్బారావుగారు	33.0.0
250.0.0	,, గోగినేని సత్యనారాయణ చౌదరిగారు మానికొండ	
25.0.0	,, తాతా కన్నయ్యగారు	
100 0.0	,, దువ్వూరి సరసరాజుగారు మదరాసు అడ్వొకేటు	
100.0.0	,, పప్పు సోమసుందరముగారు మదరాసు అడ్వొకేటు	
116.0.0	,, మద్దులూరి శేషాచలపతిరావుగారు పావులూరు	
300.0.0	,, పిశుపాటి పిచ్చయ్యగారు ఇంకొల్లు	
40.0.0	,, చిల్లర పద్దులు	